

2022-IV ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

27 Ekim 2022

Ankara

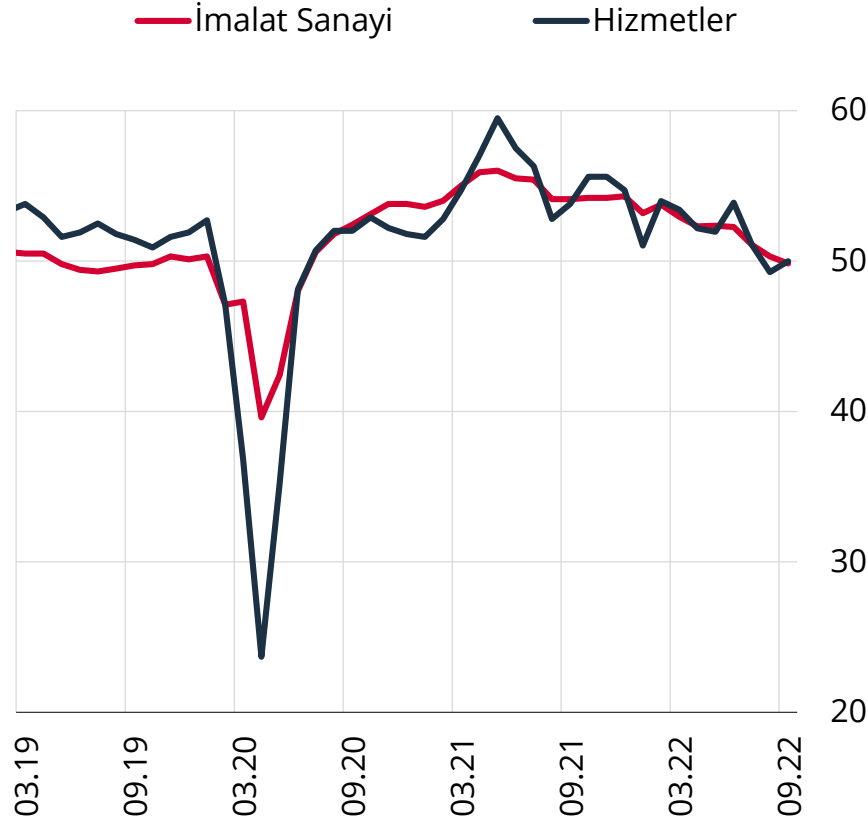
Sunum Planı

- **Küresel Ekonomik Görünüm**
- **Makroekonomik Görünüm**
- **Enflasyonun Belirleyicileri**
- **Para Politikası**
- **Orta Vadeli Tahminler**
- **Genel Değerlendirme**

KÜRESEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Küresel Büyüme

Küresel PMI Göstergeleri

Kaynak: S&P Global

Son Gözlem: Eylül 2022

Gelişmiş ve Gelişmekte olan Ülkelerde Büyüme Tahminleri* (%)

	2022 Tahmini		2023 Tahmini
	Ekim 22	Temmuz 2022	Ekim 2022
Euro Bölgesi	3,0	1,4	0,0
Almanya	1,4	1,6	-0,9
ABD	1,7	1,0	0,2
İngiltere	4,1	0,5	-0,3
İtalya	3,3	1,3	-0,1
Irak	9,0	6,3	5,1
İspanya	4,4	2,5	1,2
Fransa	2,5	1,3	0,3
Hollanda	4,6	1,1	0,7
İsrail	5,3	3,4	3,2
Rusya	-4,6	-2,5	-3,1
BAE	5,3	5,0	3,8
Romanya	5,6	3,3	2,4
Belçika	2,4	1,6	0,8
Polonya	4,1	2,4	1,1
Mısır	6,0	4,4	4,2
Bulgaristan	2,9	2,5	1,6
Çin	3,2	5,4	4,8

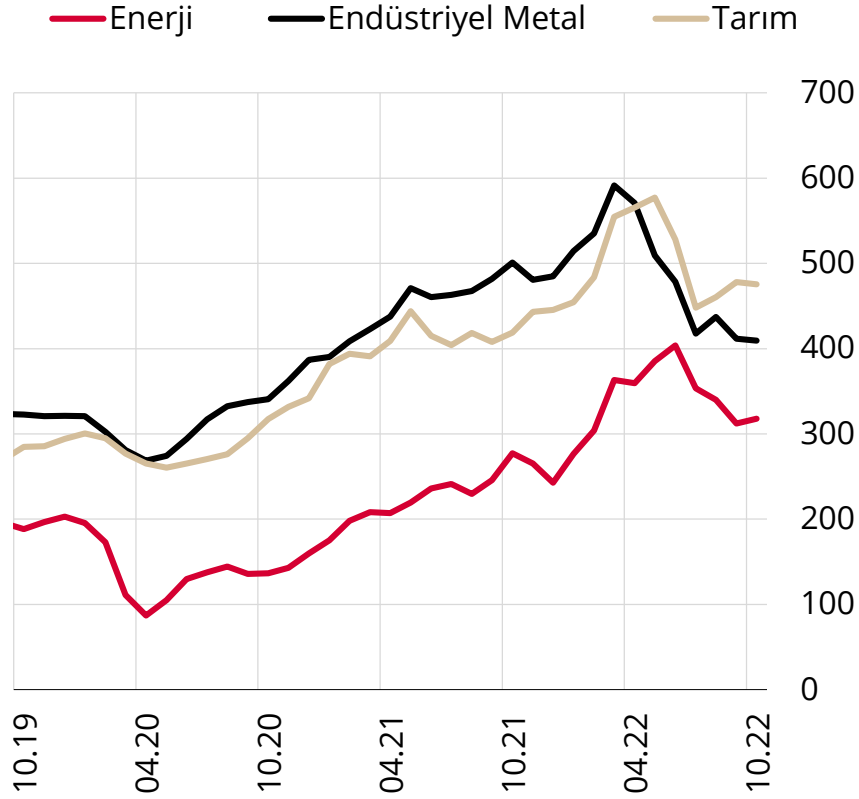
Kaynak: Consensus Economics

Son Gözlem: Ekim 2022

* Tablodaki ülkeler Türkiye'nin 2021 yılı ihracat paylarına göre sıralanmıştır. Kırmızıyla gösterilen tahminler önceki Rapor dönemine göre aşağı yönlü güncellemeyi göstermektedir.

Emtia Fiyatları ve Arz Koşulları

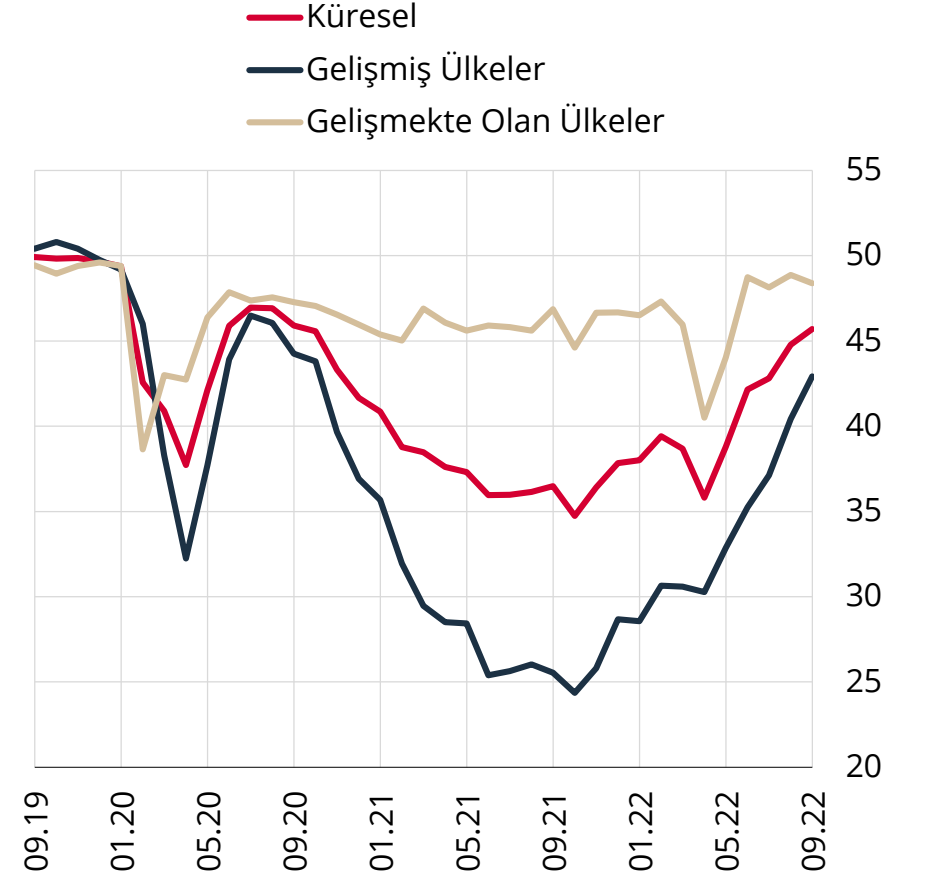
Emtia Endeksleri

Kaynak: Bloomberg

Son Gözlem: 24 Ekim 2022

PMI İmalat Sanayi Tedarik Süreleri*

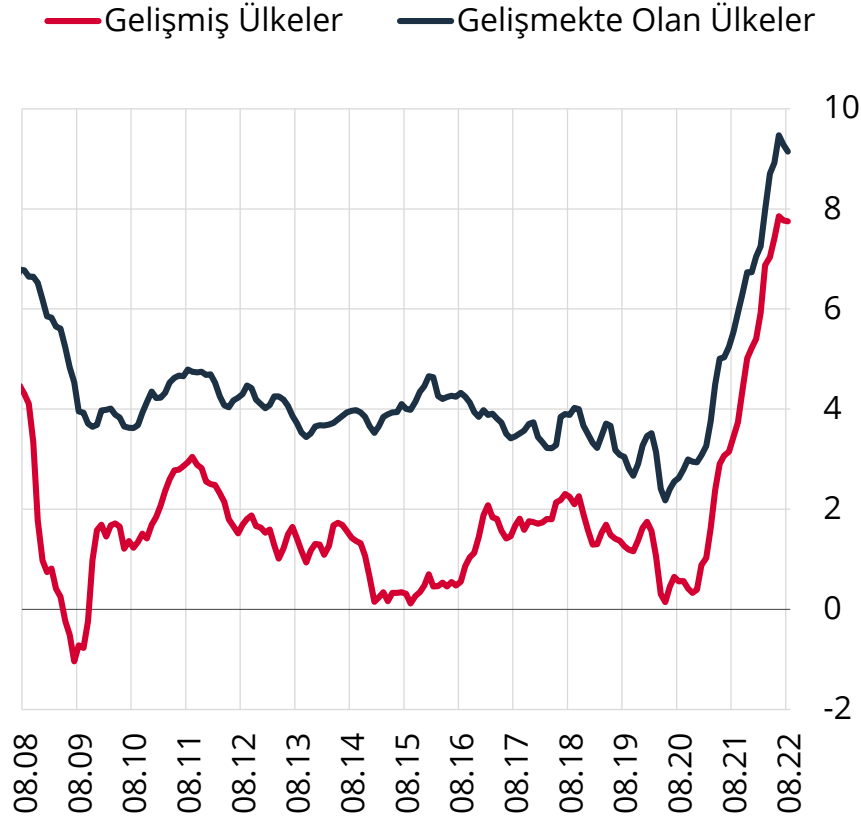
Kaynak: S&P Global

Son Gözlem: Eylül 2022

* Serinin daha düşük değerde olması daha uzun teslim sürelerine işaret etmektedir.

Küresel Enflasyon

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon* (%)

Kaynak: Bloomberg, TCMB

Son Gözlem: Ağustos 2022

* Gelişmiş Ülkeler: ABD, Euro Bölgesi, Güney Kore, İngiltere, İsrail, İsveç, İsviçre, Japonya, Kanada ve Norveç. Gelişmekte Olan Ülkeler: Brezilya, Çekya, Endonezya, Filipinler, Güney Afrika, Kolombiya, Macaristan, Meksika, Polonya, Romanya ve Tayland.

Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Yıl Sonu Enflasyon Tahminleri* (%)

	2022 Tahmini		2023 Tahmini
	Ekim 2022	Temmuz 2022	Ekim 2022
Euro Bölgesi	8,3	3,7	5,8
Almanya	8,1	3,6	6,8
ABD	8,0	3,7	3,9
İngiltere	8,9	5,6	6,4
İtalya	7,6	3,1	5,0
Fransa	5,4	3,1	4,0
Japonya	2,2	1,3	1,6
Rusya	12,9	6,5	6,1
Güney Afrika	6,9	4,8	5,5
Romanya	13,2	7,9	9,1
Polonya	14,0	9,5	11,6
Mısır	12,5	10,5	10,9
Çin	2,2	2,3	2,3
Hindistan	6,7	5,0	5,0
Malezya	3,4	2,8	3,0
Endonezya	4,7	3,8	4,8
Brezilya	5,8	4,8	4,9
Şili	12,7	4,6	4,9
Macaristan	13,8	8,4	13,6
Güney Kore	5,2	2,7	3,2
Meksika	8,4	4,3	4,6

Kaynak: Consensus Economics

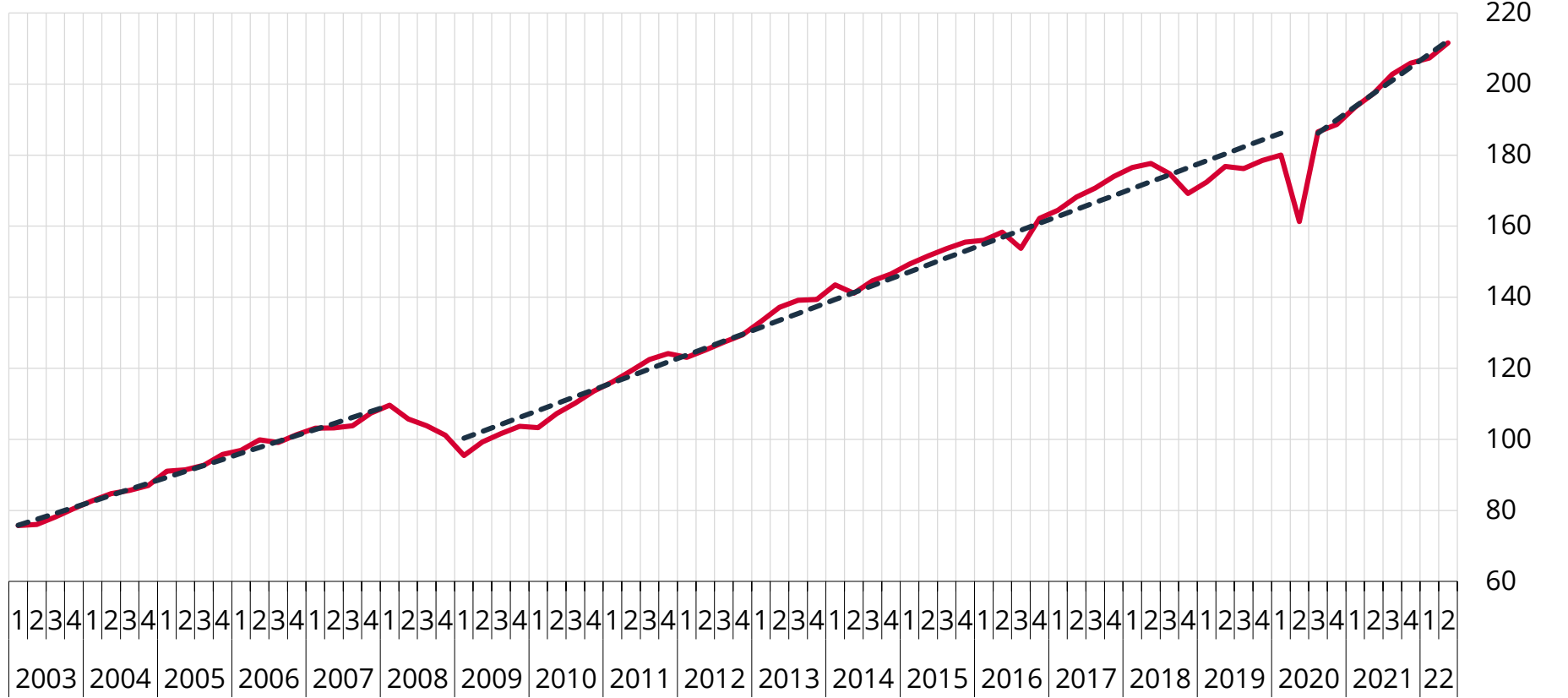
Son Gözlem: Ekim 2022

* Kırmızıyla gösterilen tahminler önceki Rapor dönemine göre yukarı yönlü, yeşille gösterilen tahminler ise önceki Rapor dönemine göre aşağı yönlü güncellemeyi göstermektedir.

MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

Yurt İçi İktisadi Faaliyet

GSYİH* (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış, Zincirlenmiş Endeks, 2009=100)

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

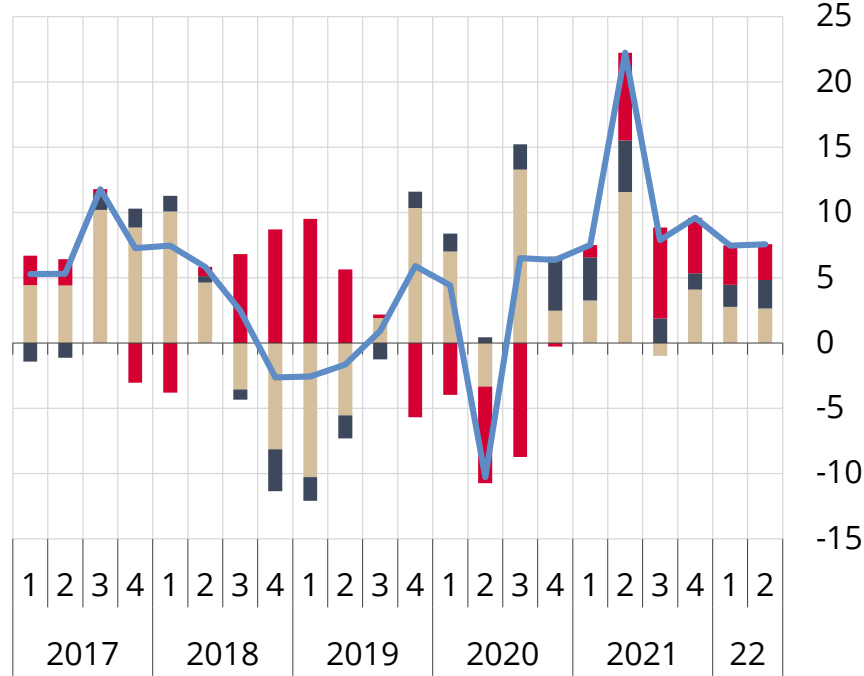
* Kesikli çizgiler ilgili dönemlerdeki eğilimleri göstermektedir.

Yurt İçi İktisadi Faaliyet

Harcama Yoluyla Yıllık Büyüme Katkıları (% Puan)

- Net İhracat
- Makine-Teçhizat Yatırımları
- Diğer
- GSYİH

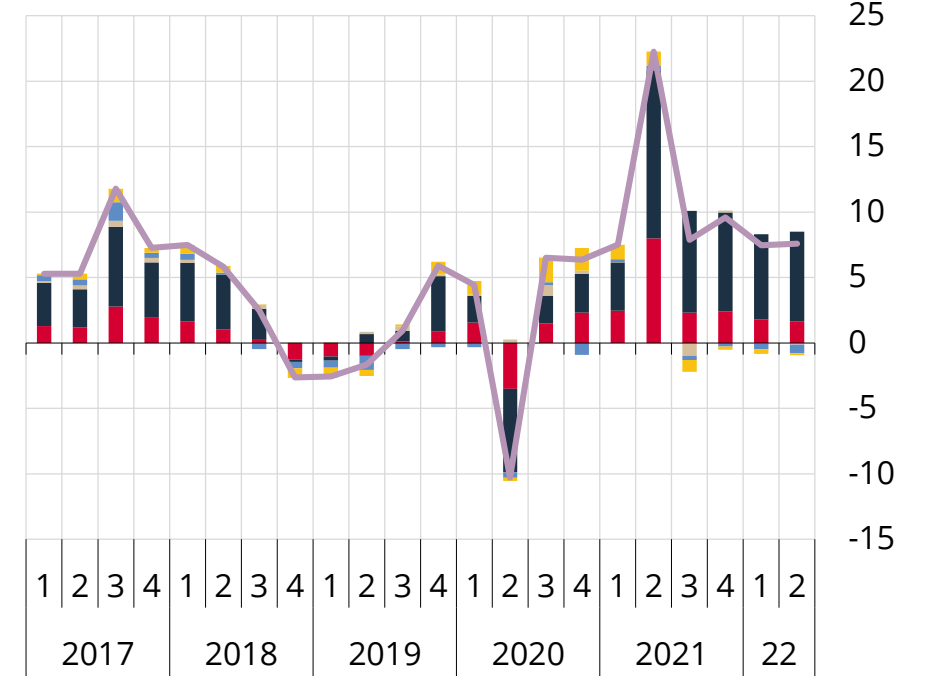

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

Üretim Yoluyla Yıllık Büyüme Katkıları (% Puan)

- Sanayi
- Hizmetler
- Tarım
- İnşaat
- Net Vergi
- GSYİH

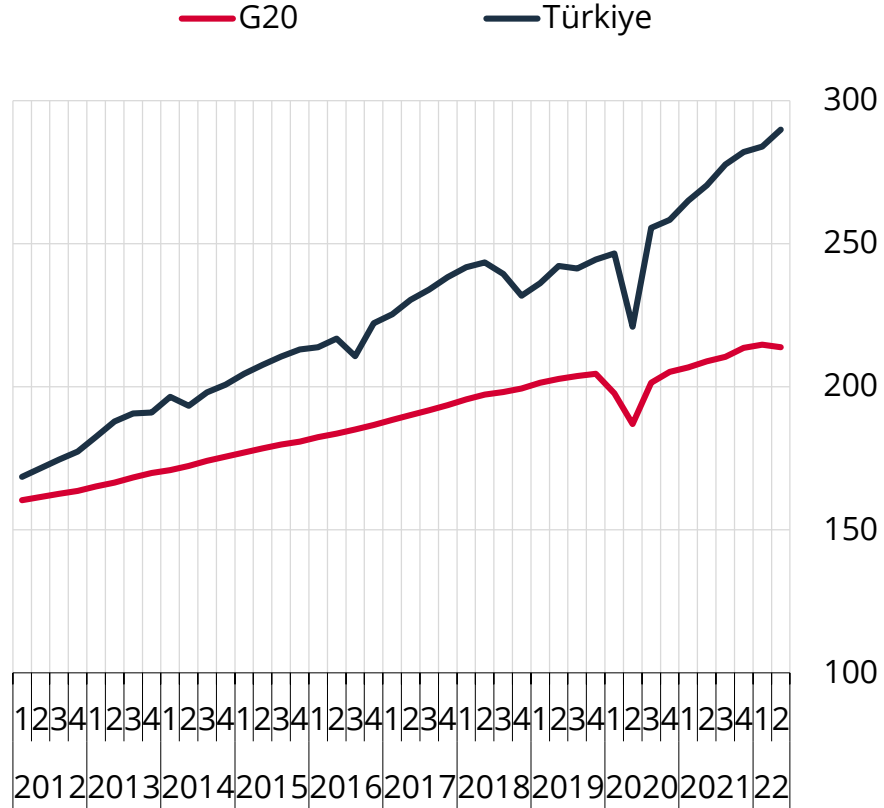

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

Uzun Dönemde Büyüme

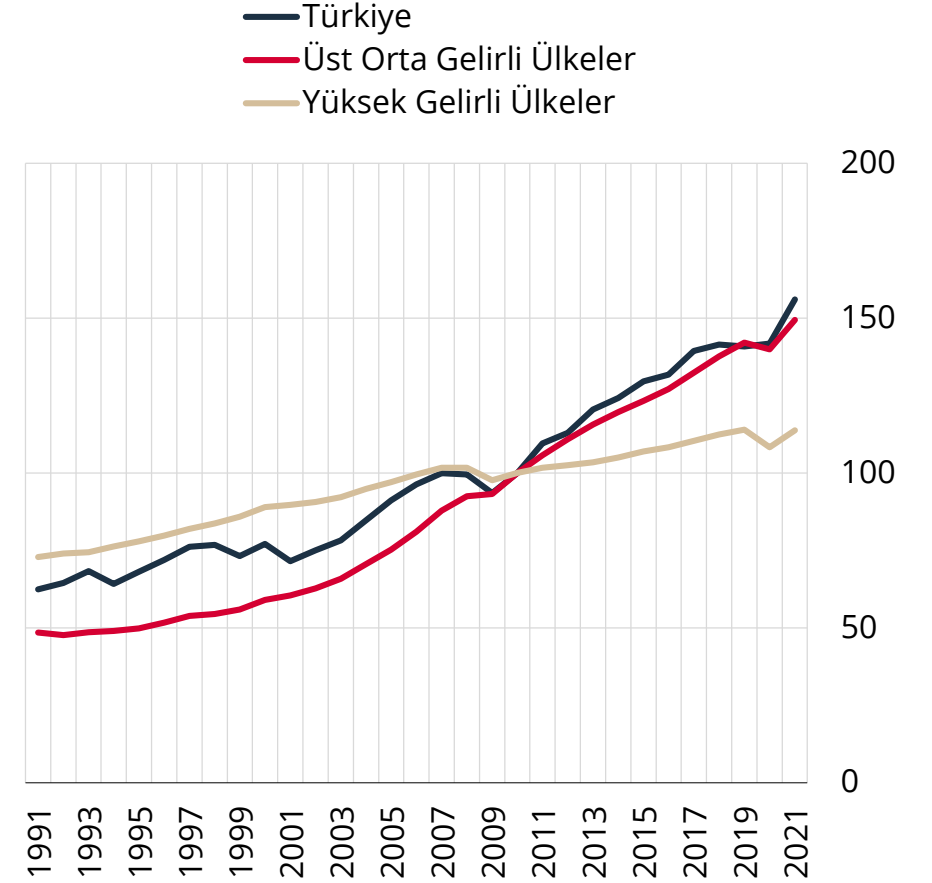
Türkiye ve G20 Ülkeleri GSYİH
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2000=100)

Kaynak: Bloomberg, S&P Global, TCMB

Son Gözlem: 2022Ç2

Kişi Başına GSYİH Endeksleri* (2010=100)

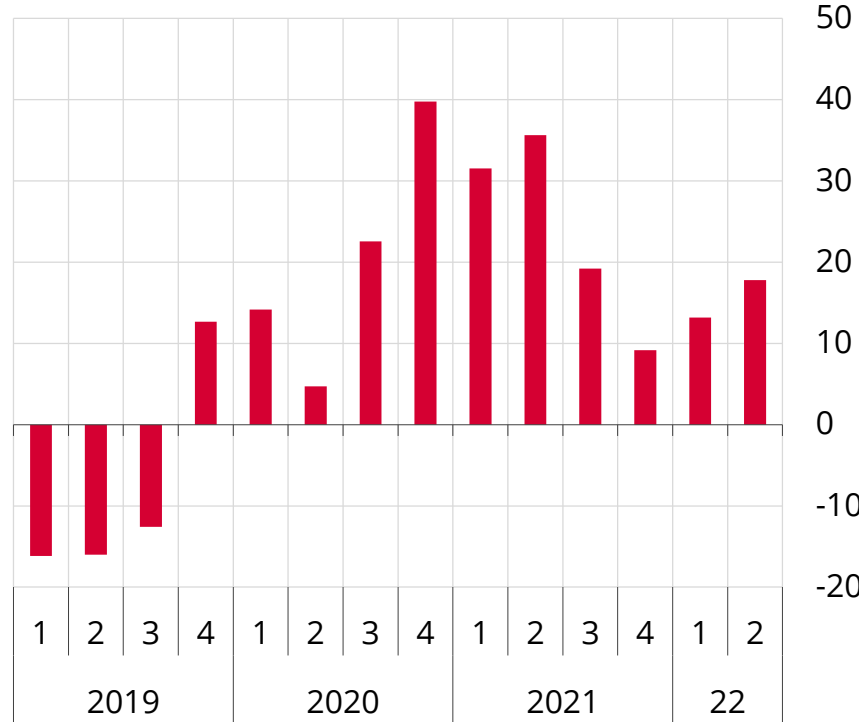
Kaynak: Dünya Bankası

Son Gözlem: 2021

* Satın alma gücü paritesine göre düzeltilmiş (2017 bazlı, ABD doları).

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracat

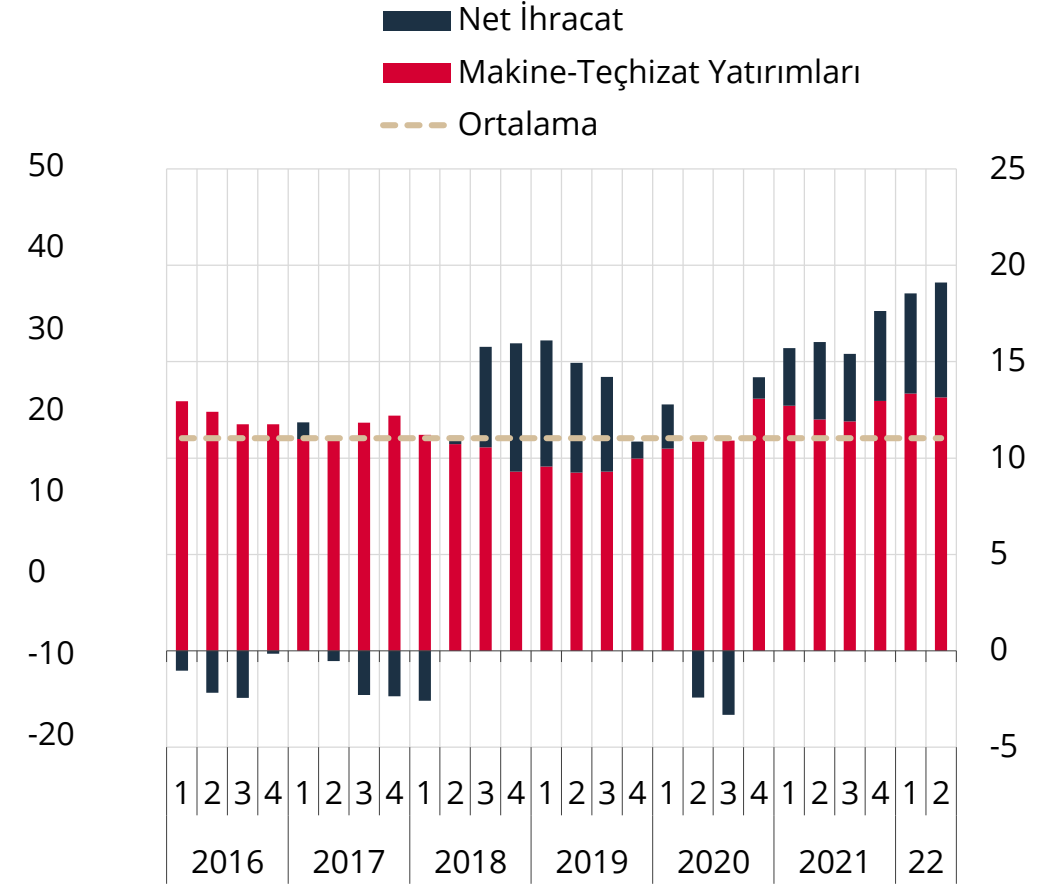
Makine-Teçhizat Yatırımları (Yıllık Değişim, %)

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

Makine-Teçhizat Yatırımları ve Net İhracatın GSYİH İçerisindeki Payı* (%)

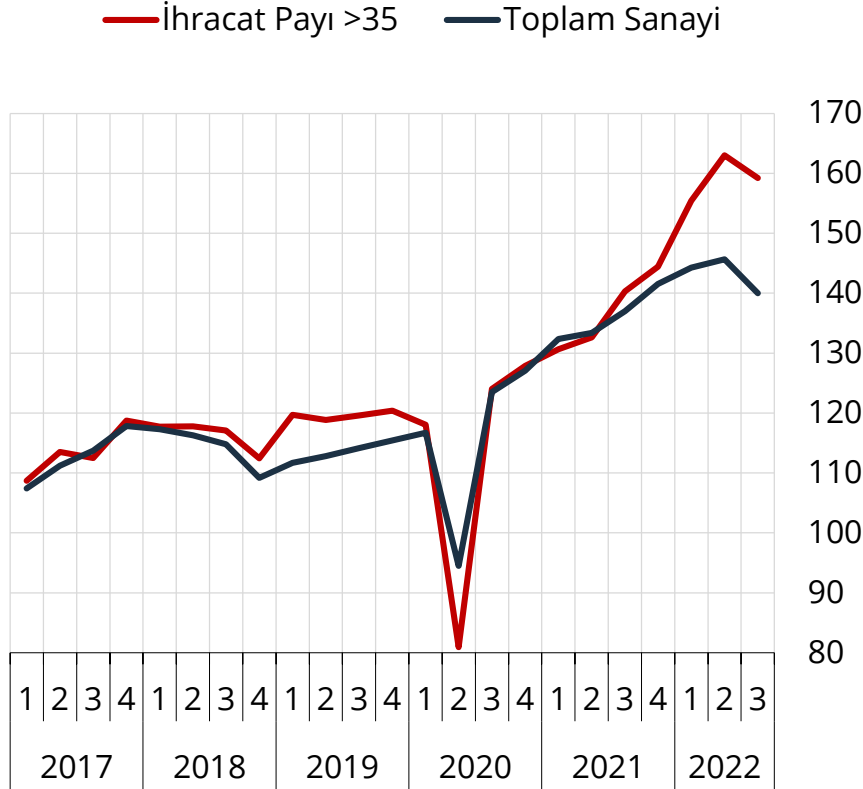
Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

* Kesikli çizgi 2009Ç1-2022Ç2 döneminde makine-teçhizat yatırımları ve net ihracatın GSYİH içerisindeki payının ortalamasını göstermektedir.

Sanayi Üretimi ve Kapasite Kullanımı

Sanayi Üretim Endeksi* (Mevsim ve Takvim
Etkilerinden Arındırılmış, 2015=100)

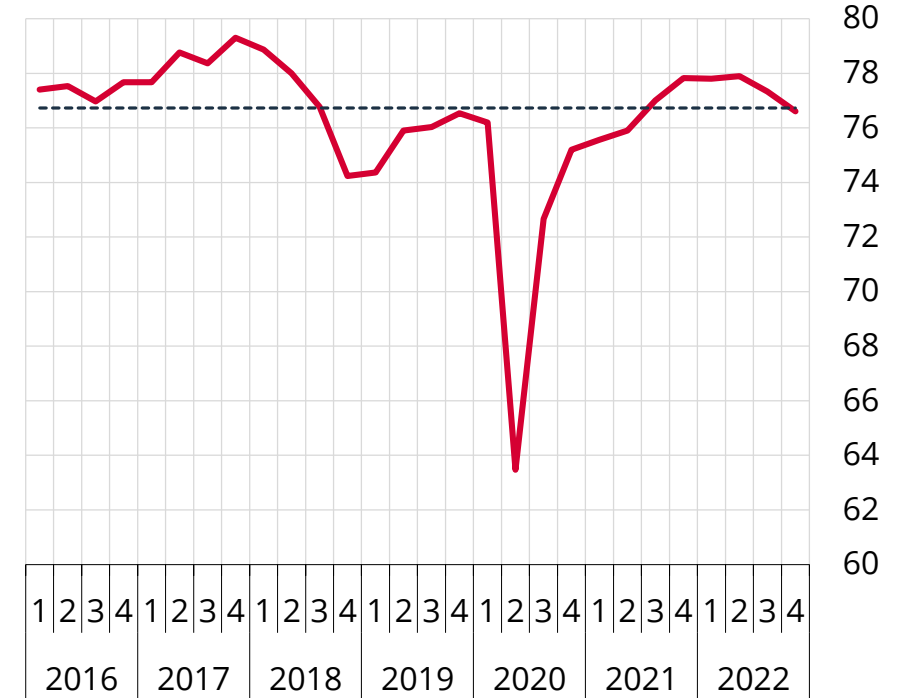

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Ağustos 2022

* Sektörler, 2009-2020 ortalamasına göre ihracat cirosunun toplam ciro içindeki yüzde payına göre sınıflandırılmıştır. Üçüncü çeyrek verisi Temmuz-Ağustos ayı ortalamasıdır.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, %)

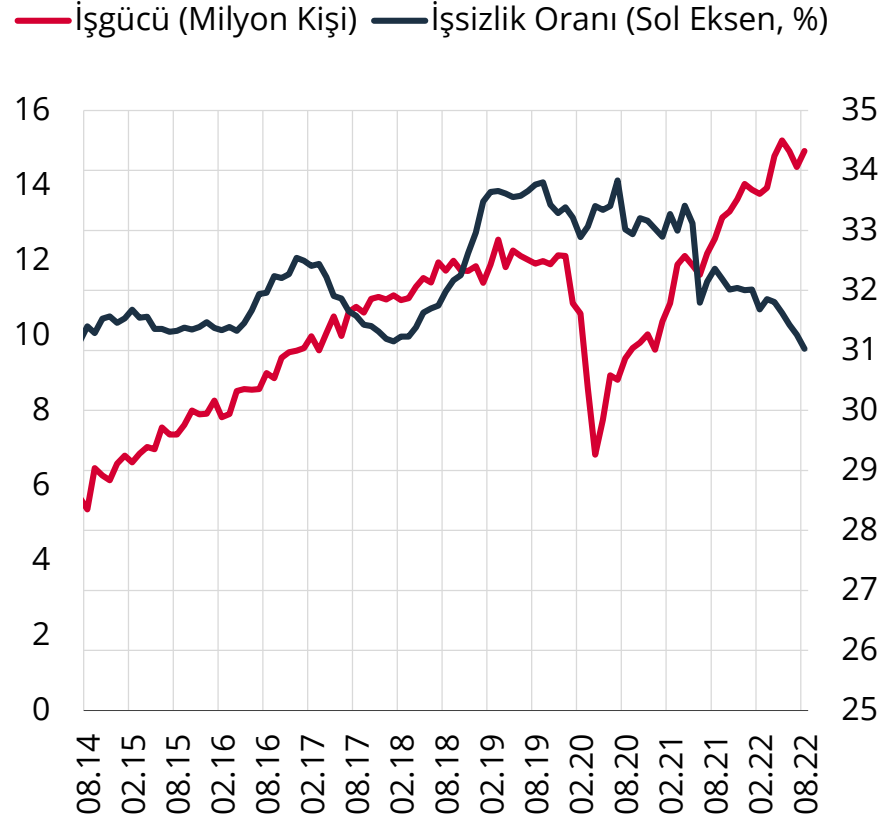
Kaynak: TCMB

Son Gözlem: Ekim 2022

* Dördüncü çeyrek verisi Ekim ayı itibarıyla. Kesikli çizgi 2011-2019 dönemi ortalamasını göstermektedir.

İşgücü Piyasası

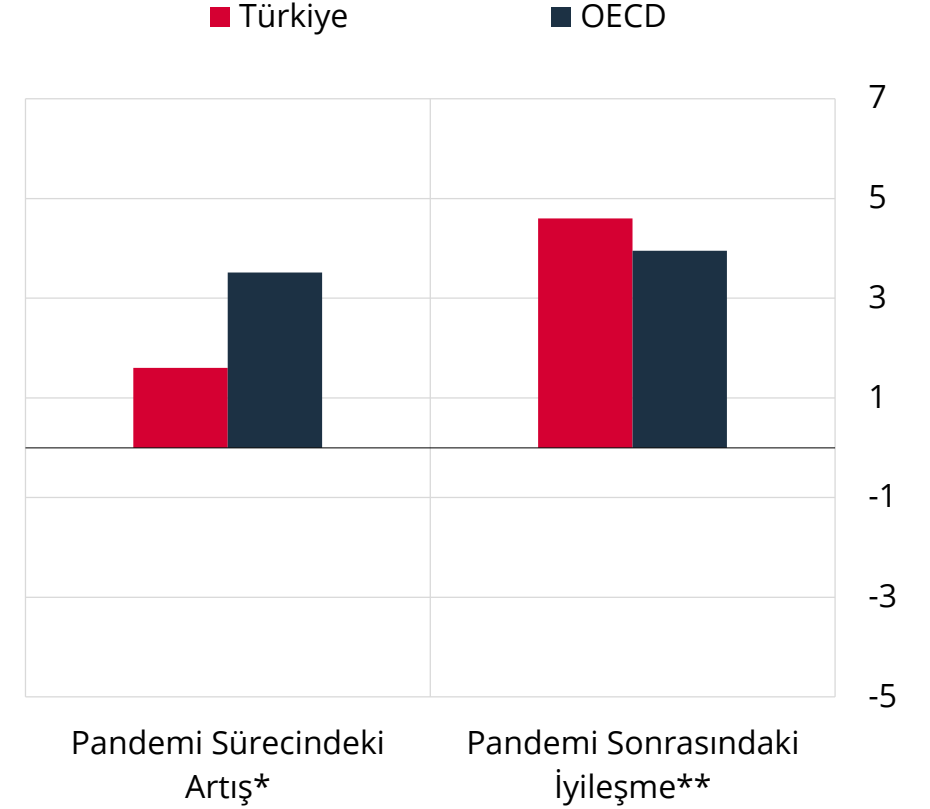
İşgücü ve İşsizlik Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Ağustos 2022

İşsizlik Oranındaki Değişim (% Puan)

Kaynak: OECD, TÜİK

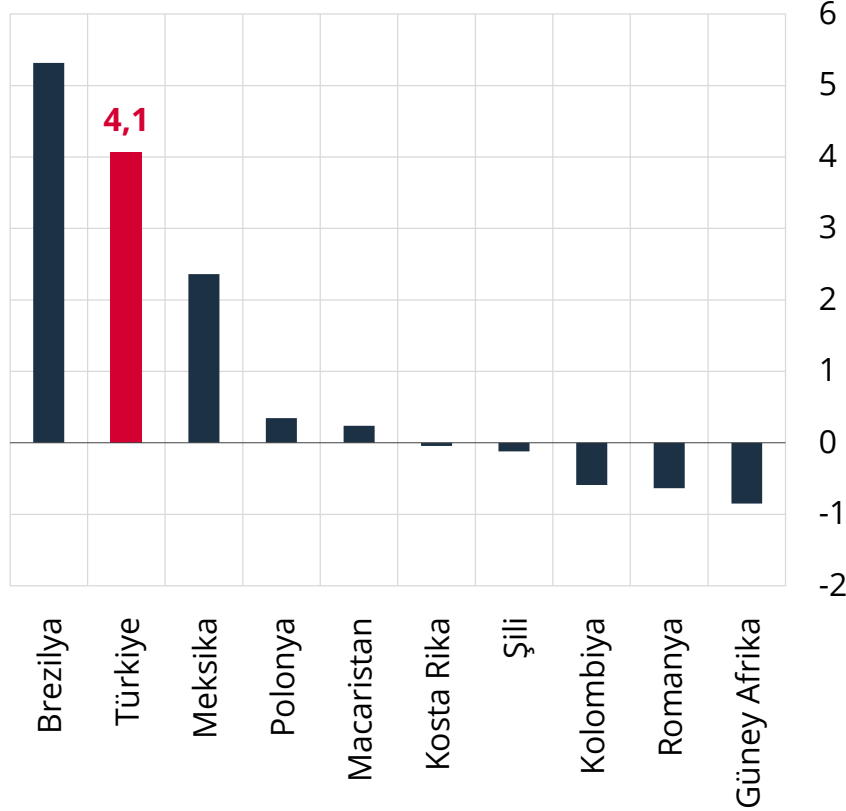
Son Gözlem: Ağustos 2022

* Pandemi dönemi işsizlik oranının geldiği en yüksek seviye ile pandeminin başladığı 2020 yılı Şubat ayı ile arasındaki farkı göstermektedir.

** İşsizlik oranının geldiği en yüksek seviye ile 2022 yılı Ağustos ayı arasındaki farkı göstermektedir.

İşgücü Piyasası

İstihdamdaki Değişim*
(2020Ç1-2022Ç2, Milyon Kişi)

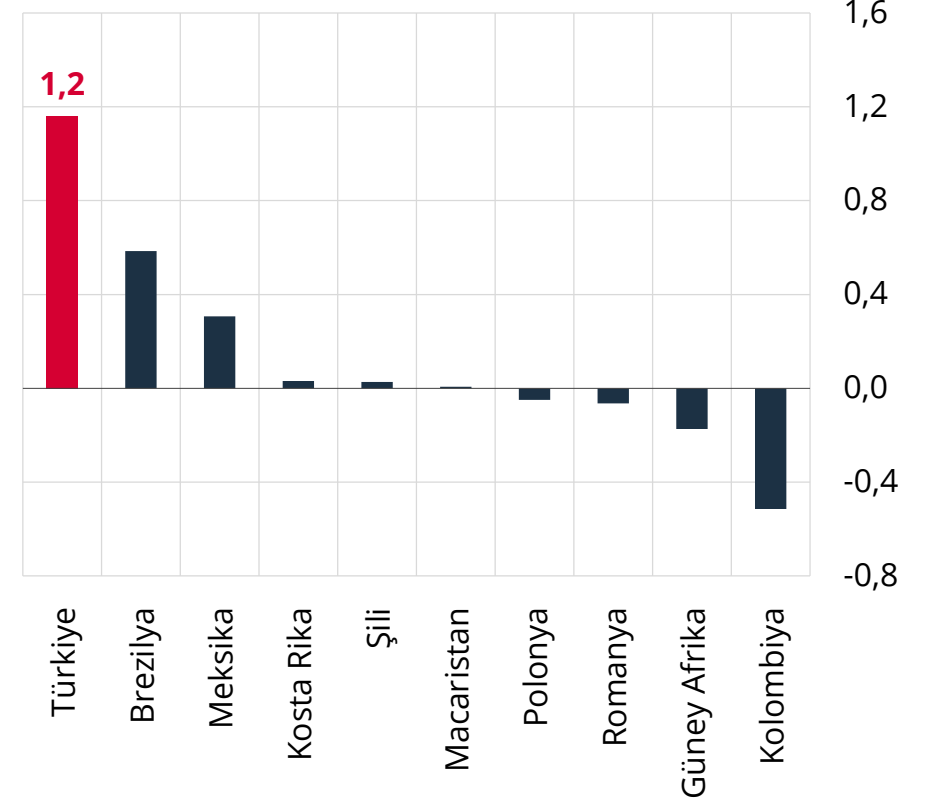

Kaynak: ILO, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

* Karşılaştırmalar ham veri üzerinden yapılmıştır.

Sanayi İstihdamındaki Değişim*
(2020Ç1-2022Ç2, Milyon Kişi)

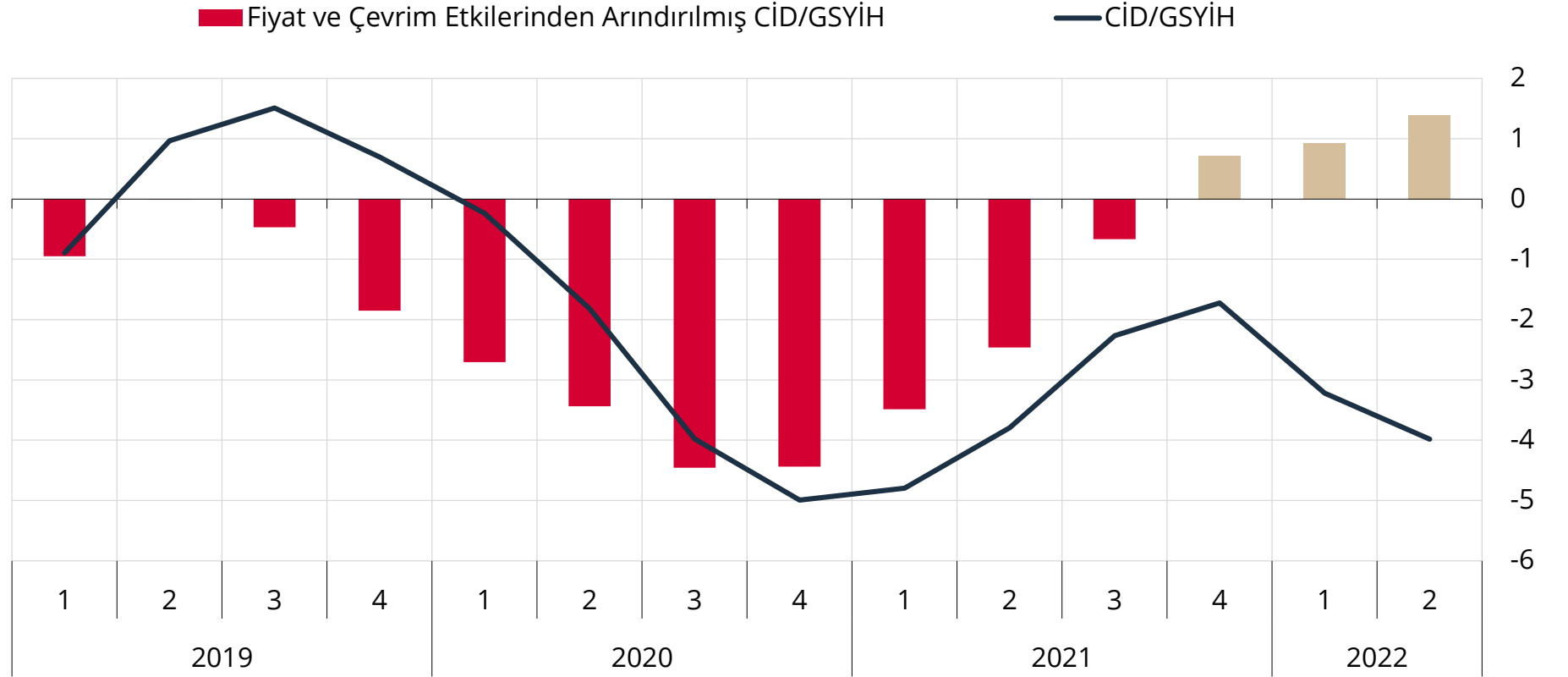
Kaynak: ILO, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

* Karşılaştırmalar ham veri üzerinden yapılmıştır.

Yapısal Dönüşüm

Cari İşlemler Dengesi* (12-Aylık Birikimli, %)

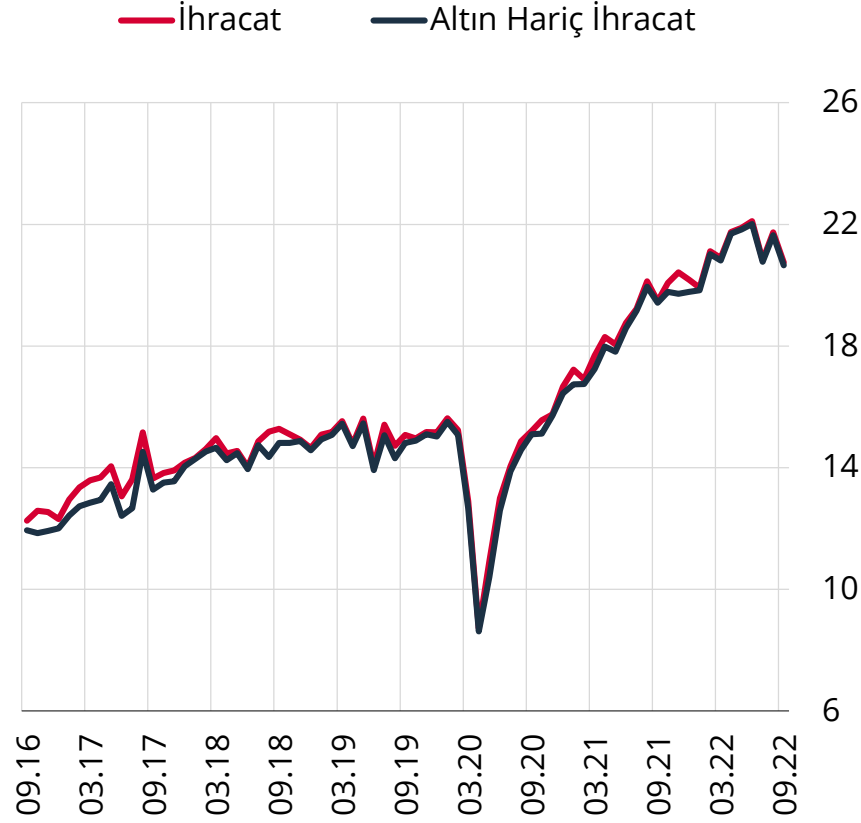
Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: 2022Ç2

* CİD: Cari İşlemler Dengesi.

Dış Ticaret

İhracat* (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış, Milyar ABD Doları)

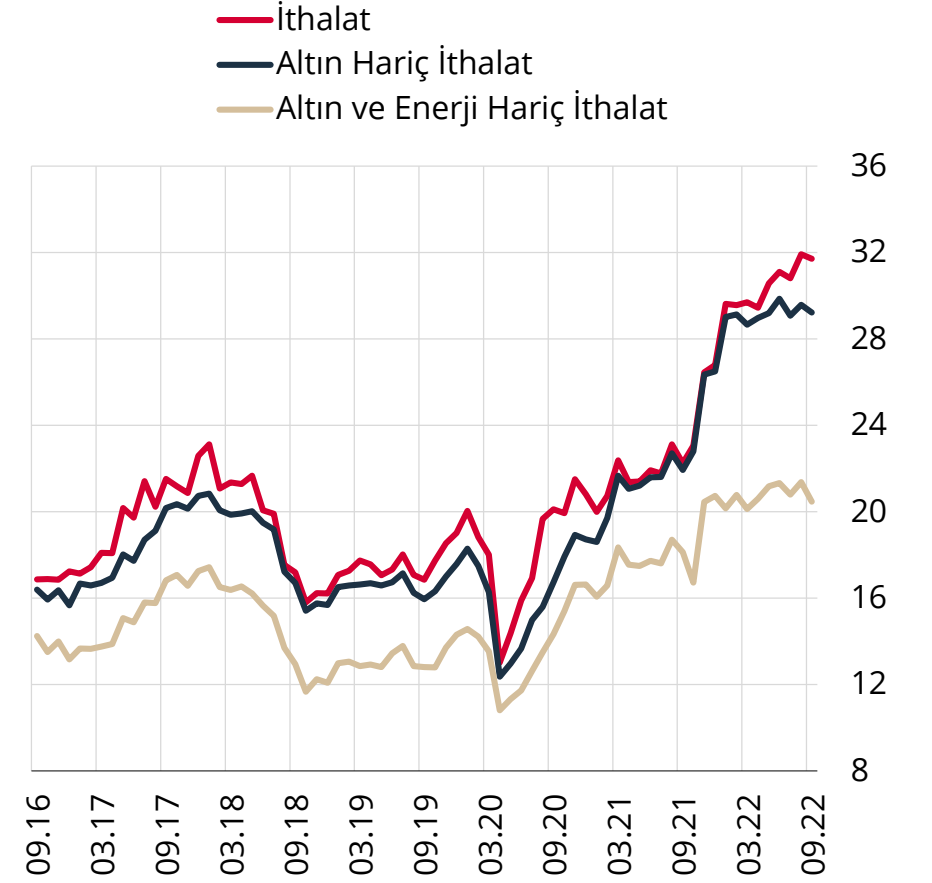

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Son Gözlem: Eylül 2022

* Eylül ayı geçici veridir.

İthalat* (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış, Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, TÜİK

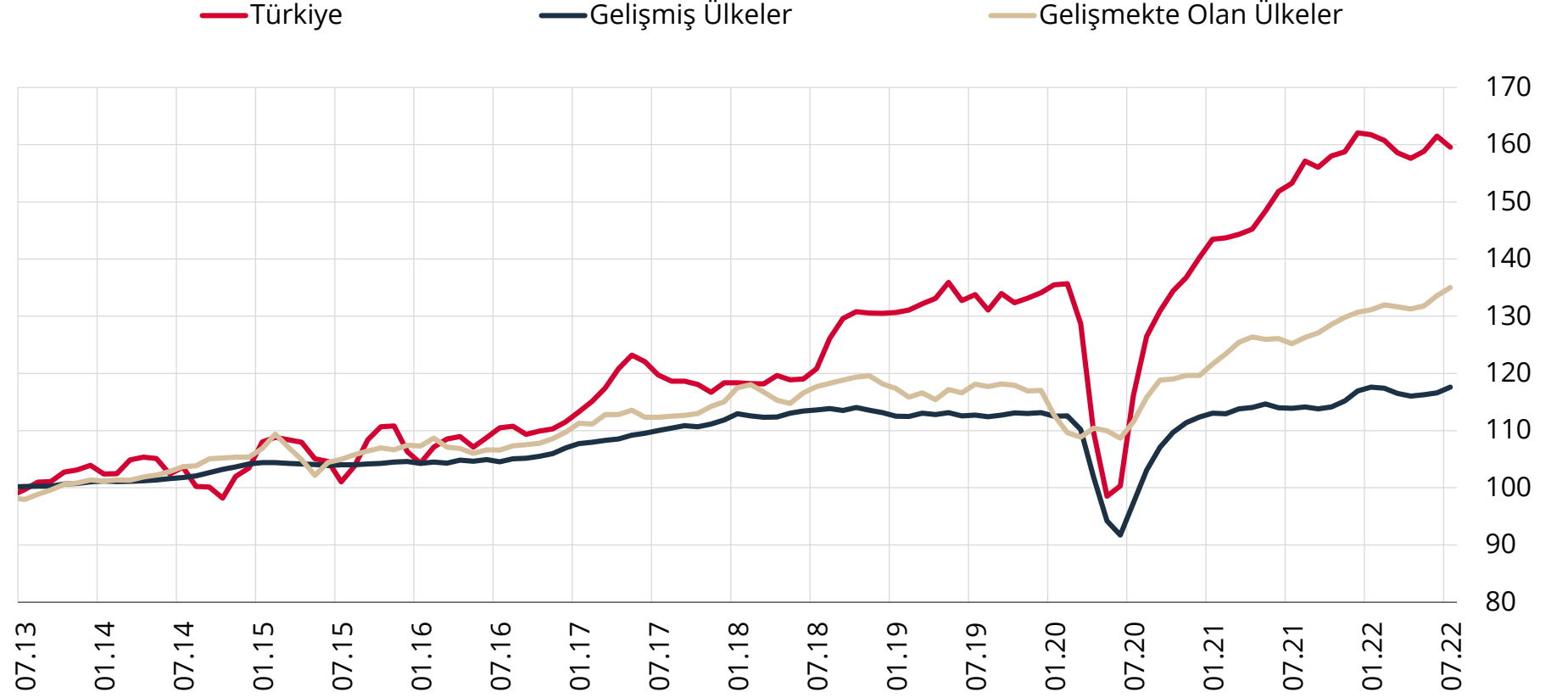
Son Gözlem: Eylül 2022

* Eylül ayı geçici veridir.

İhracat Miktarı

İhracat Miktarı (Endeks, 2013=100)

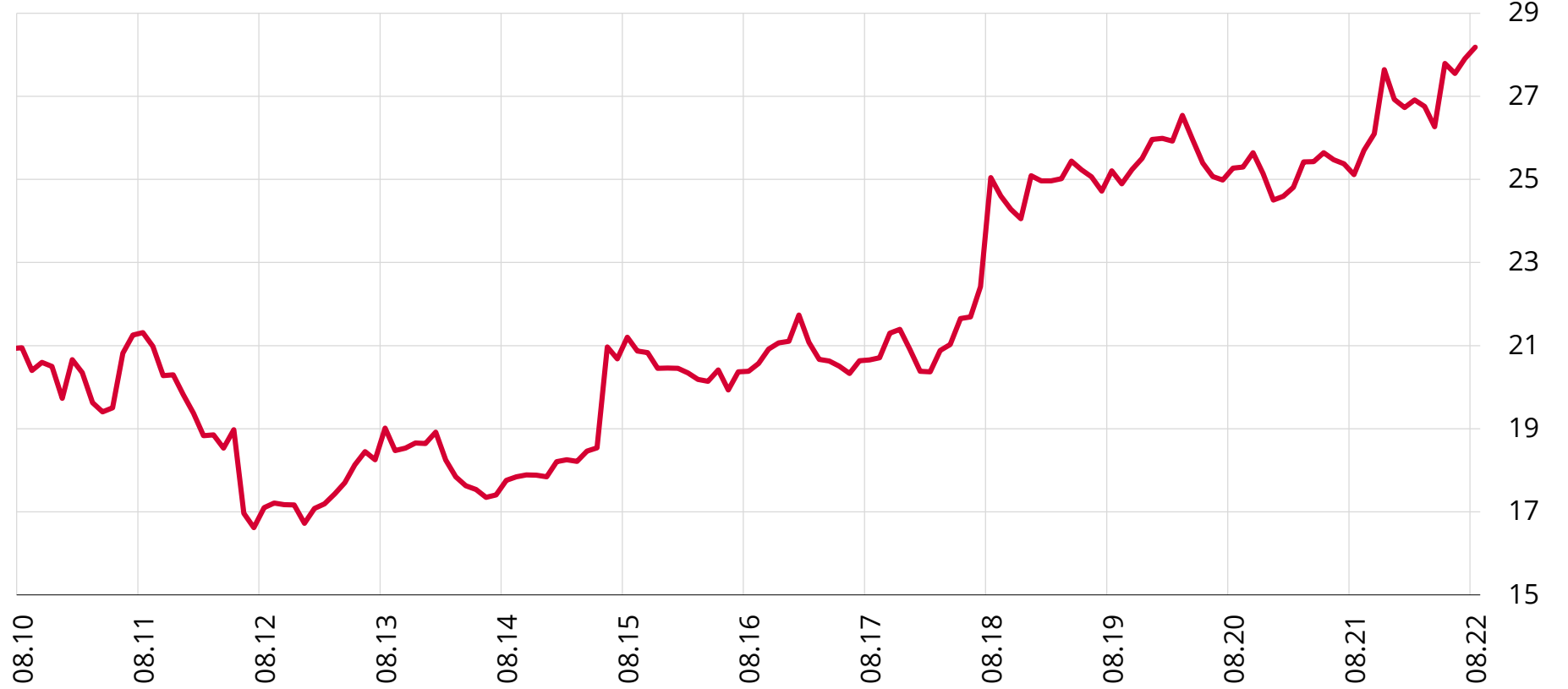

Kaynak: CPB, TCMB

Son Gözlem: Temmuz 2022

Yatırım ve İhracat Kredileri

Yatırım ve İhracat Kredilerinin Firma Kredileri İçerisindeki Payı (%)

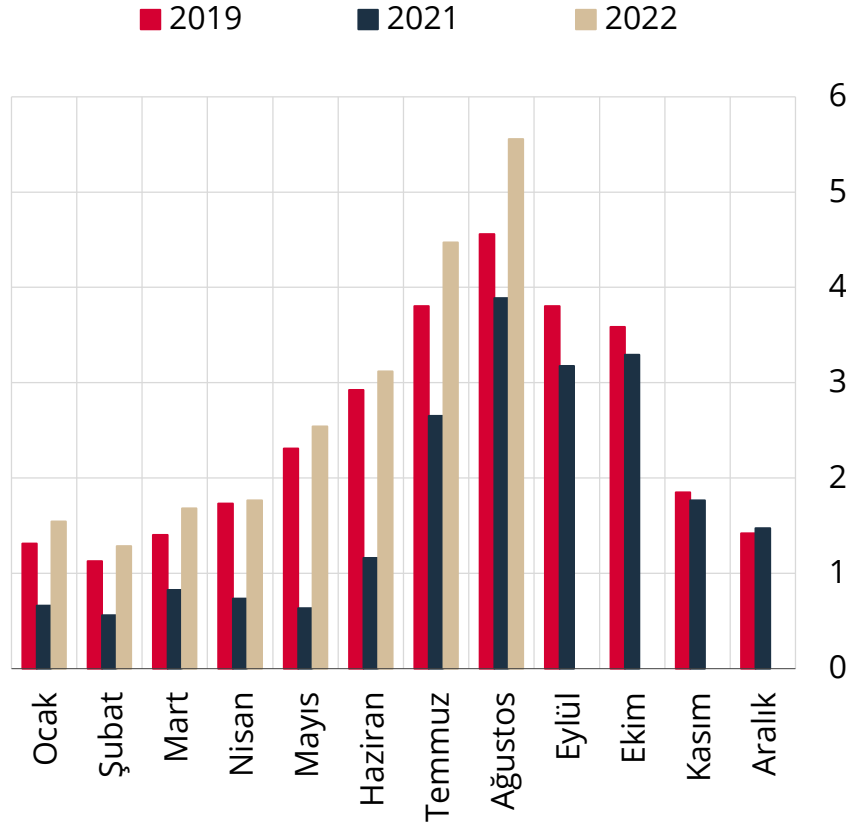

Kaynak: BDDK, TCMB

Son Gözlem: Ağustos 2022

Seyahat Gelirleri ve Ziyaretçi Sayıları

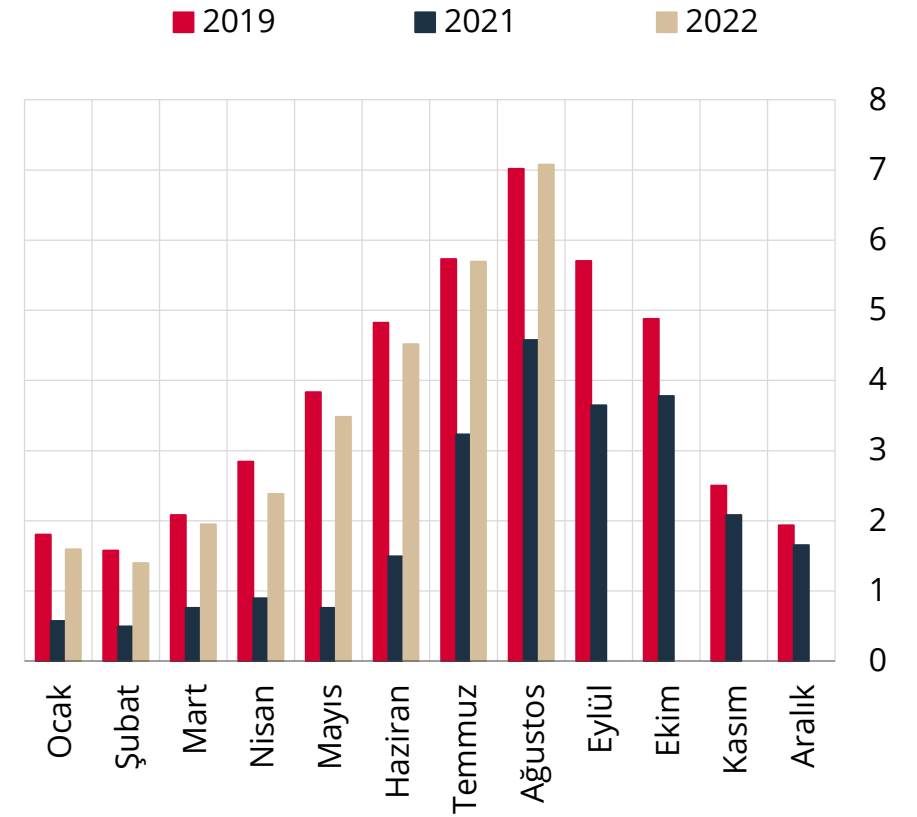
Seyahat Geliri
(Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Ağustos 2022

Yabancı Ziyaretçi Sayısı
(Milyon Kişi)

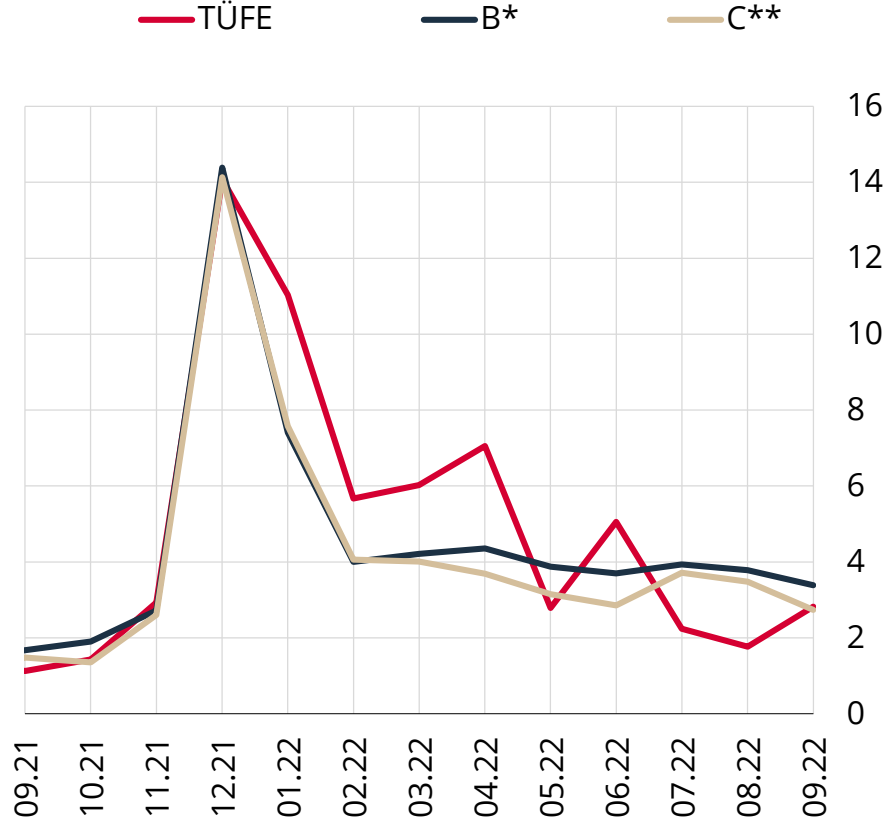

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Ağustos 2022

Enflasyon

TÜFE, B ve C Endeksi (Mevsimsellikten Arındırılmış, Aylık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Eylül 2022

* İşlenmemiş gıda, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

** Gıda, alkolsüz içecekler, enerji, alkol-tütün ve altın dışı TÜFE.

Yıllık Enflasyona Katkıları ve Katkıların Yıllık Enflasyon İçindeki Payları (% Puan)

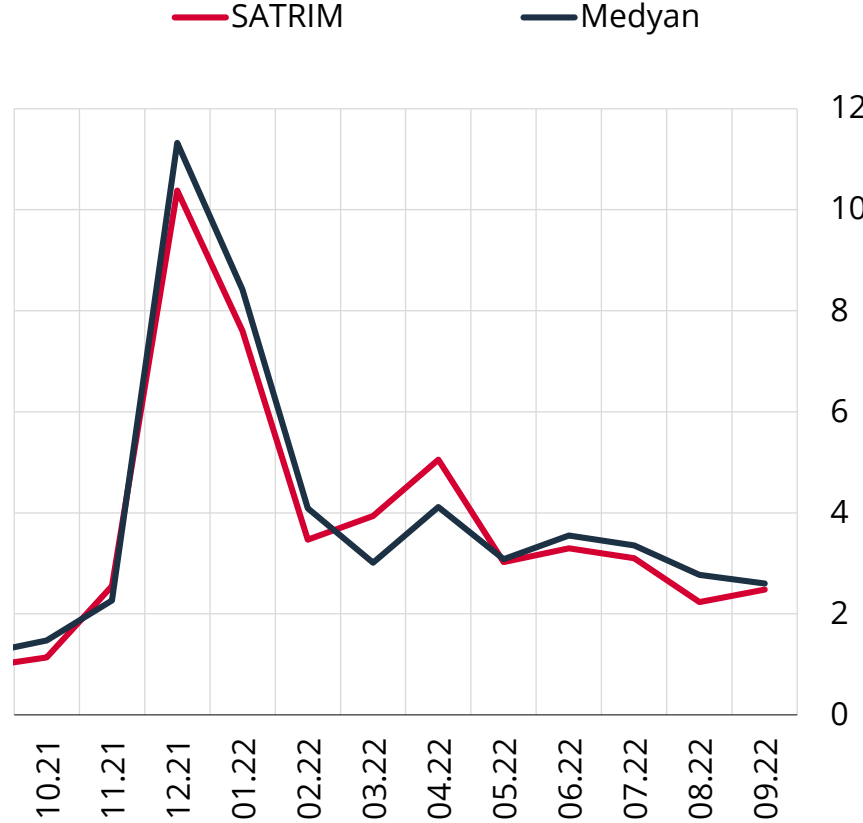
	Yıllık Enflasyona Katkı	Katkıların Yıllık Enflasyon İçindeki Payları
(I) Gıda-Alkol-Tütün	27,2	32,6
(II) Enerji	16,7	20,0
(III) Temel Mallar	22,4	26,8
I+II+III	66,2	79,4
Hizmetler	16,4	19,6
Altın	0,9	1,0
Toplam	83,5	100

Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Eylül 2022

Alternatif Eğilim Göstergeleri

Temel Enflasyon Göstergeleri: SATRİM ve Medyan*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, Aylık % Değişim)

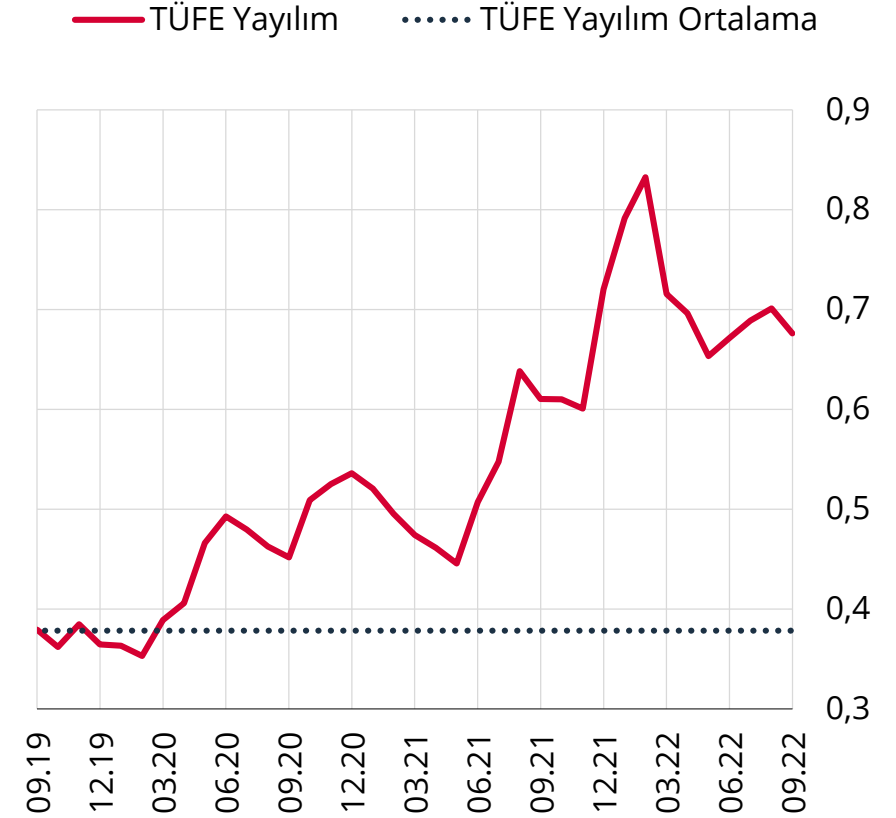

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: Eylül 2022

* SATRİM: Mevsimsellikten arındırılmış verilerle hesaplanan budanmış ortalama enflasyon. Medyan: Mevsimsellikten arındırılmış 5 basamaklı alt fiyat endekslerinin aylık enflasyon dağılımının medyan değeri.

Yayılm Endeksi*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama)

Kaynak: TCMB

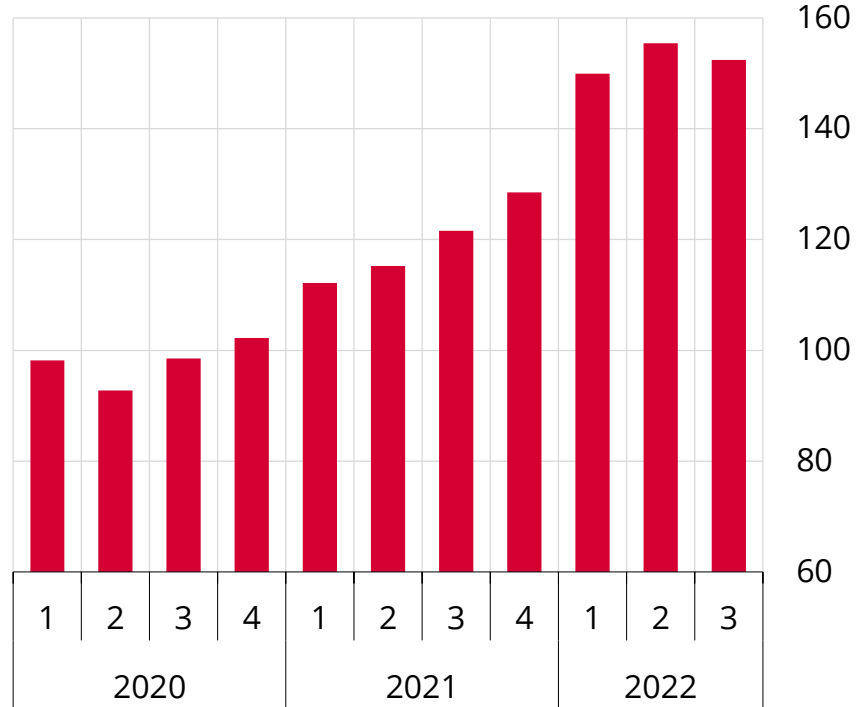
Son Gözlem: Eylül 2022

* TÜFE yayılım endeksi, fiyatı artan maddelerin sayısı ile fiyatı azalan maddelerin sayısı arasındaki farkın toplam madde sayısına oranı olarak hesaplanmaktadır. TÜFE yayılım ortalama 2005-2022 arası ortalamayı göstermektedir.

ENFLASYONUN BELİRLEYİCİLERİ

İthal Maliyetler

İthalat Birim Değer Endeksi* (2019Ç4=100, ABD Doları)

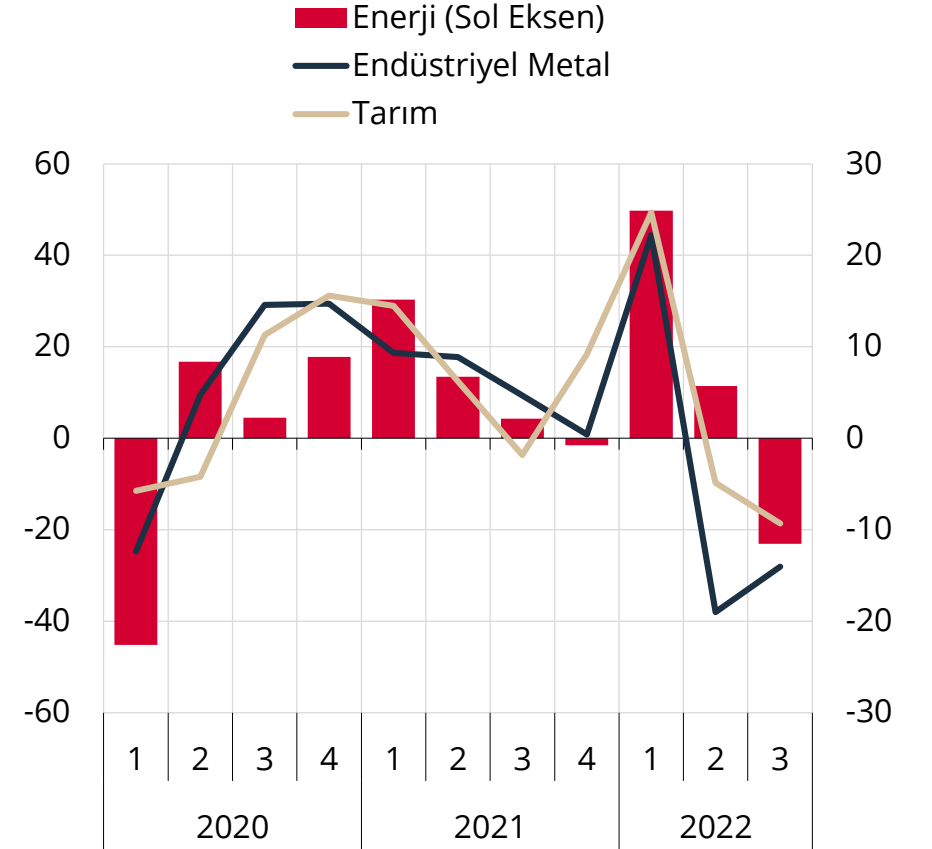

Kaynak: TÜİK

Son Gözlem: Ağustos 2022

* Üçüncü çeyrek verisi Ağustos ayı itibarıyladır.

Emtia Fiyat Endeksleri (Çeyreklik % Değişim)

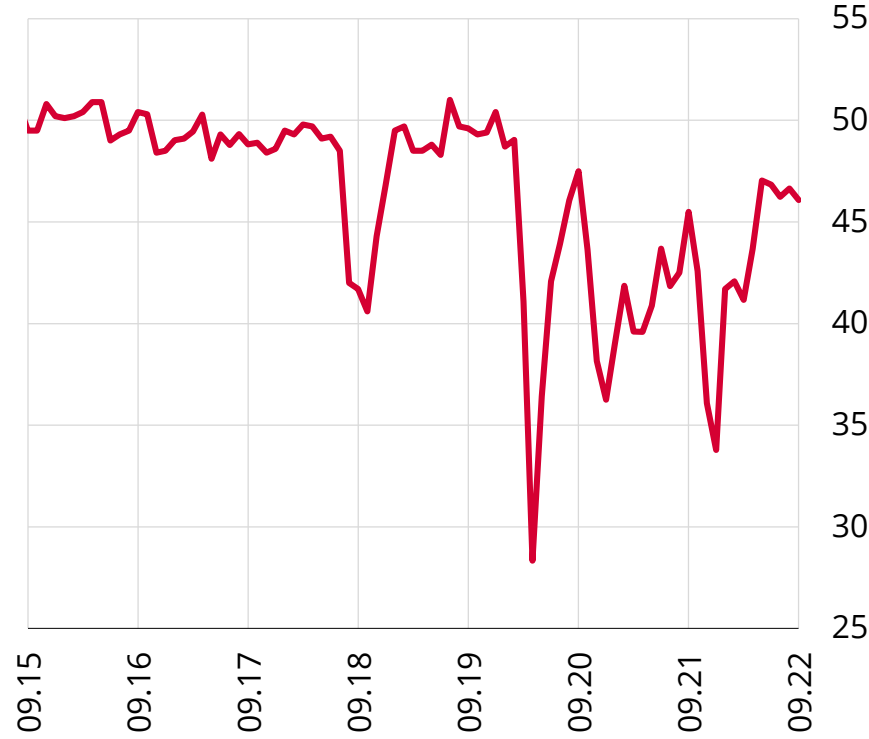

Kaynak: Goldman Sachs

Son Gözlem: Eylül 2022

Arz Kısıtları

PMI İmalat Sanayi Tedarik Süreleri* (Mevsimsellikten Arındırılmış)

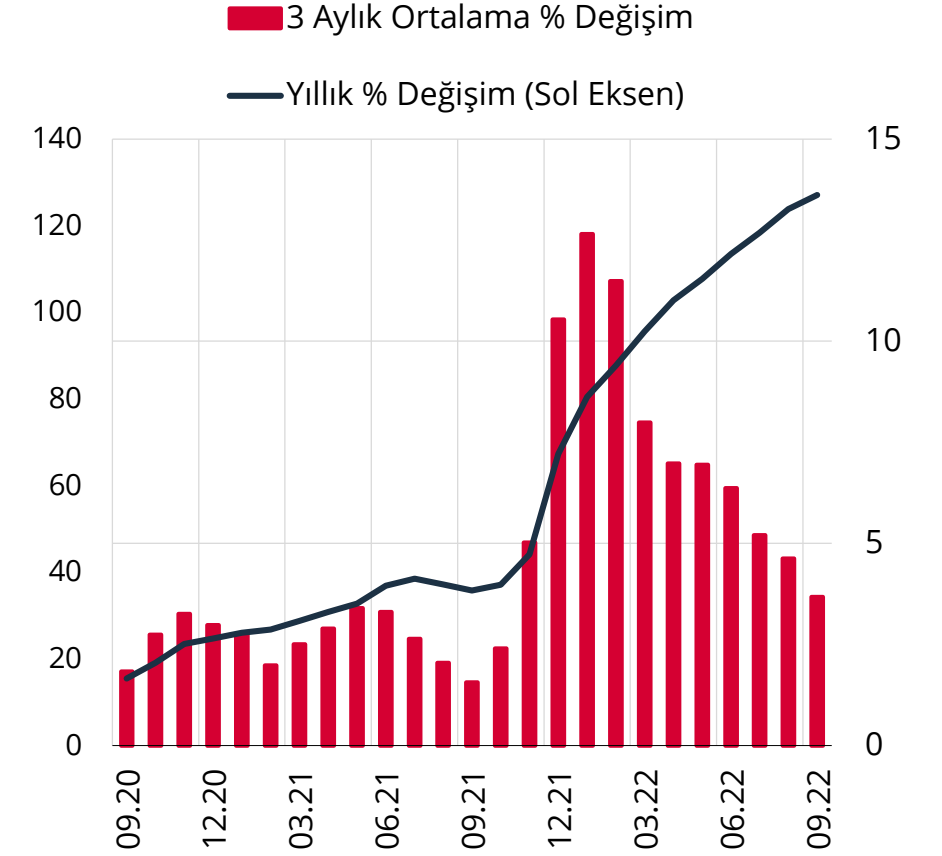

Kaynak: S&P Global

Son Gözlem: Eylül 2022

* Serinin daha düşük değerde olması daha uzun teslim sürelerine işaret etmektedir.

Petrol-Ana Metal Hariç İmalat Sanayi Fiyatları

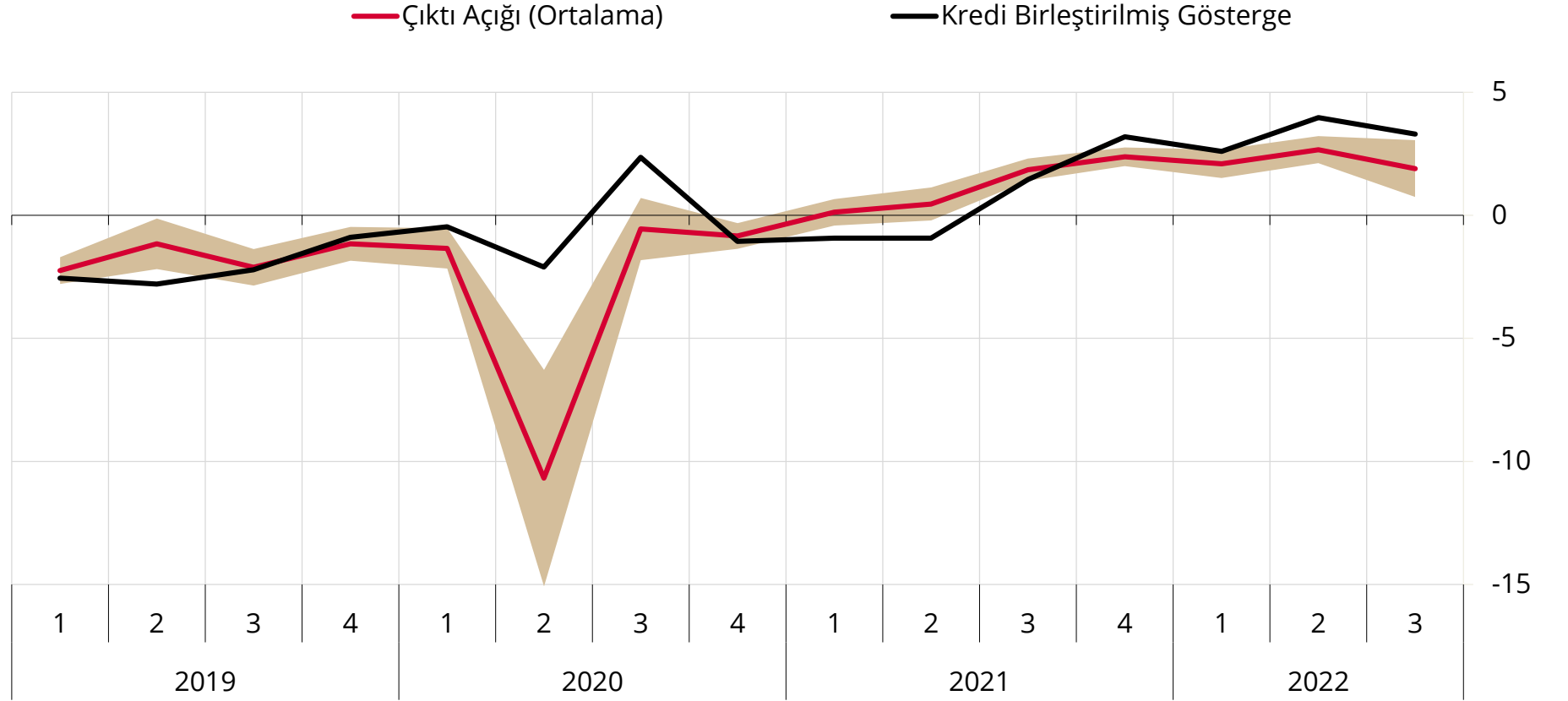
Kaynak: TCMB, TÜİK

Son Gözlem: Eylül 2022

Talep Koşulları

Çıktı Açığı Göstergeleri* (%)

Kaynak: TCMB

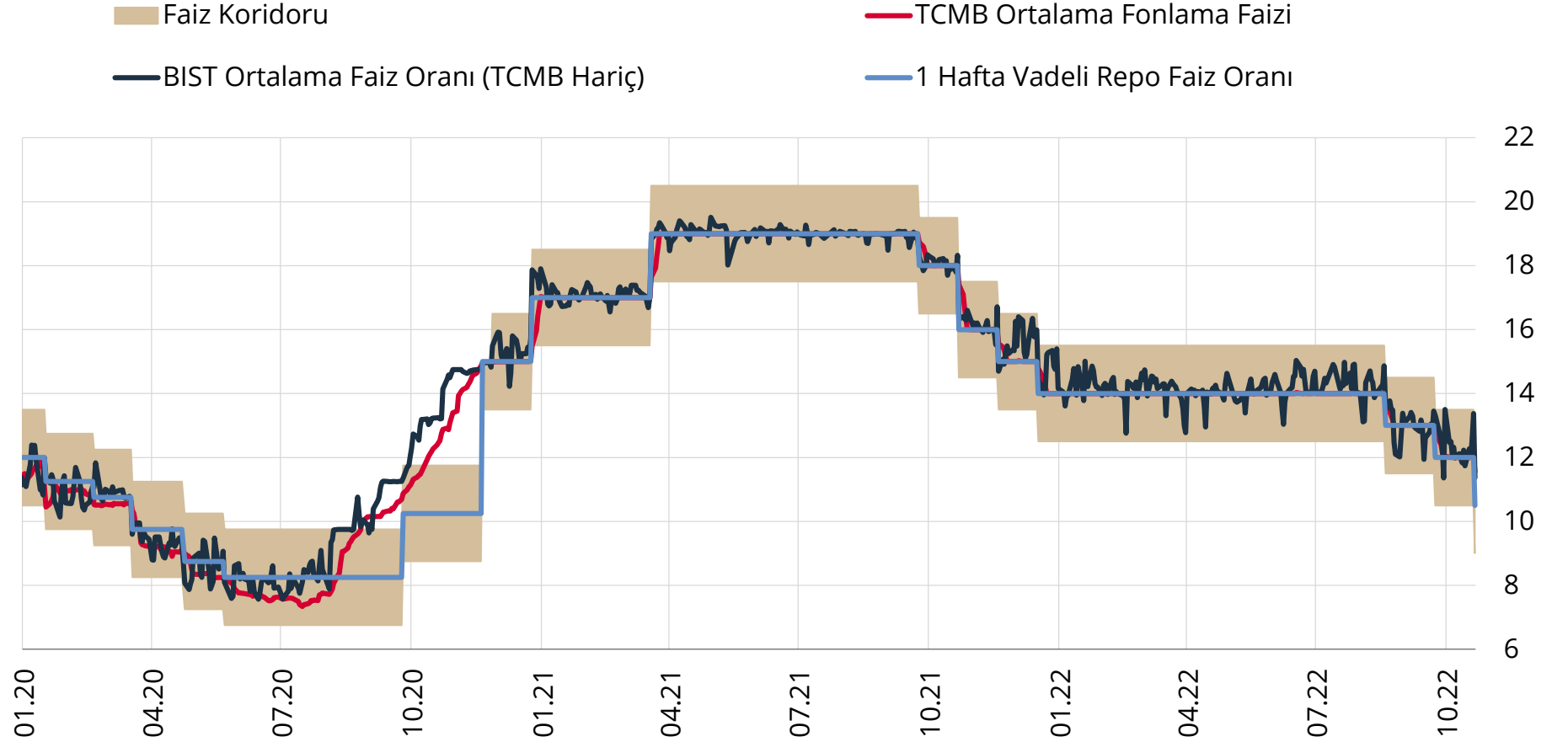
Son Gözlem: 2022Ç3

* Grafikte 6 farklı yöntemle hesaplanan çıktı açığı göstergelerinin ortalaması % 95 güven aralığı ile birlikte gösterilmektedir.

PARA POLİTİKASI

TCMB Faizleri ve Kısa Vadeli Faiz Oranı

TCMB Faizleri ve Kısa Vadeli Faiz Oranı (%)

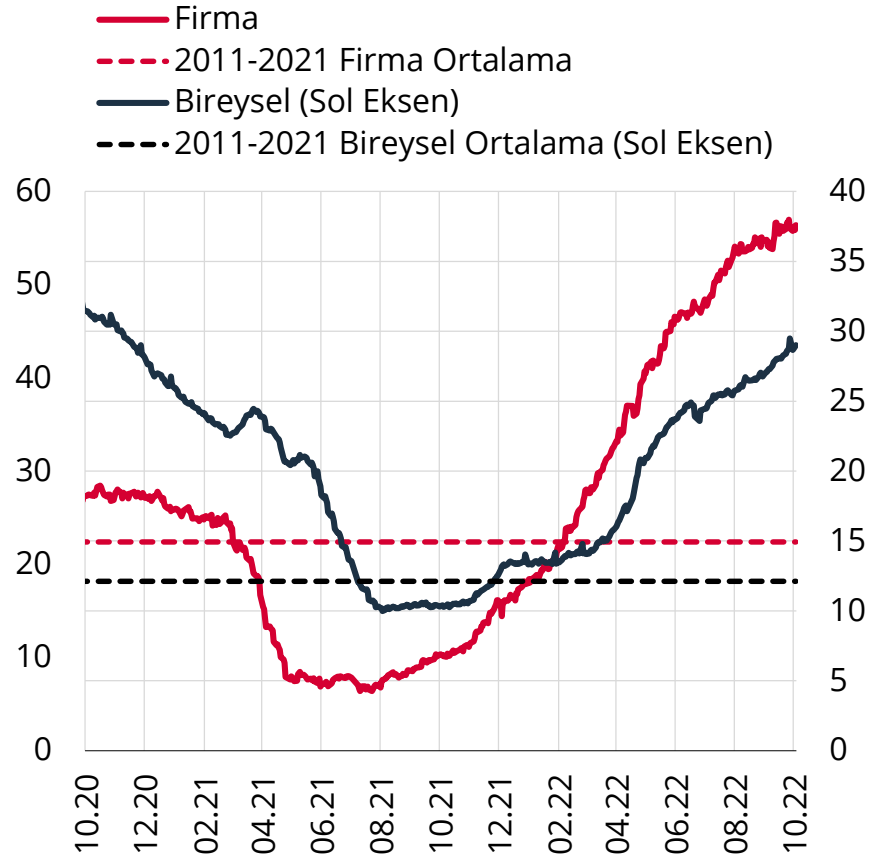

Kaynak: BIST, TCMB

Son Gözlem: 21 Ekim 2022

Makroihtiyati Politikalar

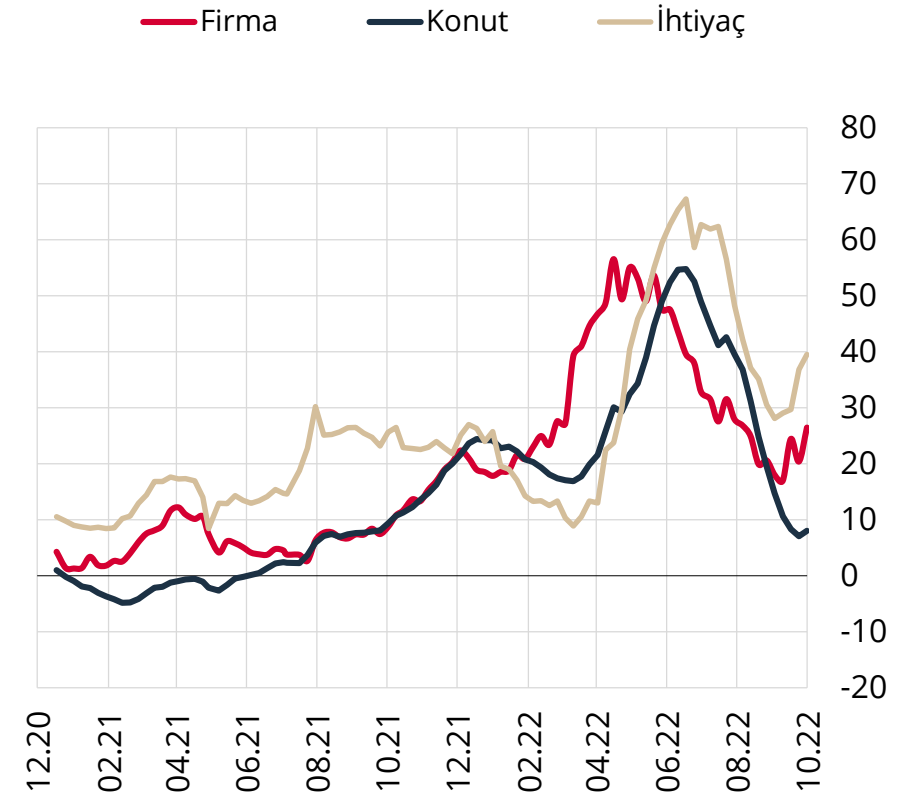
Kredi Büyümesi (Yıllık, Kur Etkisinden Arındırılmış, %)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 20 Ekim 2022

Kredi Türüne Göre Büyüme Oranları (13 Haftalık Yıllıklandırılmış, Kur Etkisinden Arındırılmış, %)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 14 Ekim 2022

KOBİ Kredileri

Kredi Gelişmeleri (Kur Etkisinden Arındırılmış, Milyar TL)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim*	Ocak-Ekim
Toplam Kredi (2022)	57	135	211	187	171	188	84	149	165	46	1.392
Toplam Kredi (2021)	1	28	64	2	8	48	3	29	77	29	289
Toplam Firma (2022)	52	121	180	156	100	128	59	102	123	34	1.055
Toplam Firma (2021)	-1	20	46	0	5	26	-9	7	60	22	177
TL Firma (2022)	53	108	177	161	151	170	79	153	163	68	1.282
TL Firma (2021)	-10	18	31	4	3	29	-10	38	34	24	161
Büyük Firma (2022)	43	84	66	74	89	92	47	81	81	38	695
Büyük Firma (2021)	-6	10	20	4	4	16	-6	24	17	15	98
KOBİ (2022)	10	25	111	87	62	78	31	71	82	30	588
KOBİ (2021)	-4	8	11	0	-1	13	-4	14	16	9	62

Kaynak: TCMB

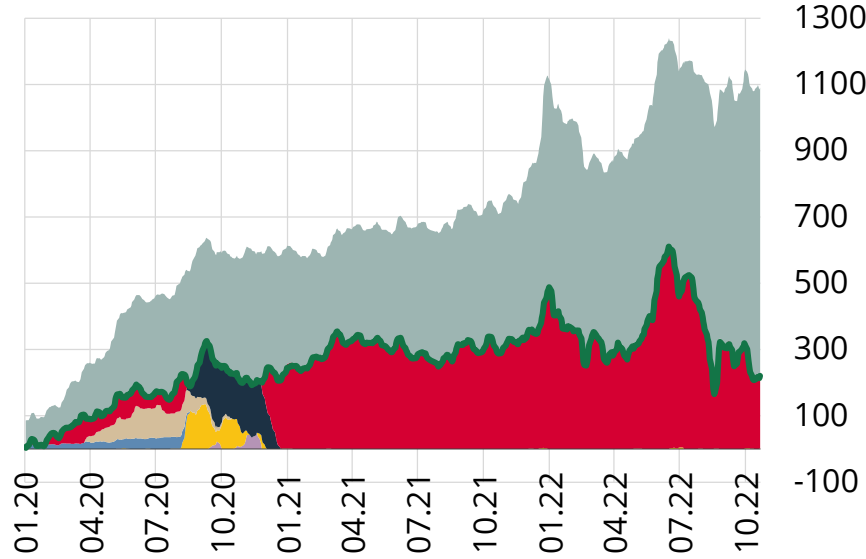
Son Gözlem: 19 Ekim 2022

* 30 Eylül 2022-19 Ekim 2022 tarihleri arasındaki değişimi göstermektedir.

Açık Piyasa İşlemleri ve Tahvil Faizleri

TCMB Açık Piyasa ve Para Takası İşlemleri (1 Haftalık Hareketli Ortalama, Milyar TL)

- Para Takası Fonlaması
- Haftalık Repo
- Geleneksel Repo
- 3-Aylık Repo (Hedefli Likidite)
- Piyasa Yapıcı Repo
- Gecelik Borç Verme
- Geç Likidite Penceresi
- Net Açık Piyasa İşlemleri

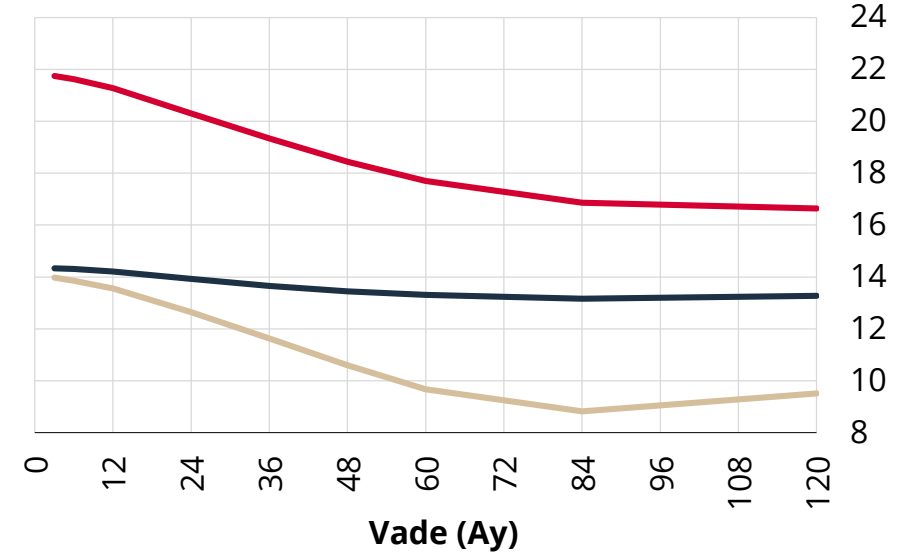

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 21 Ekim 2022

Getiri Eğrisi (%)

- 28 Temmuz 2022
- 22 Ağustos 2022
- 21 Ekim 2022

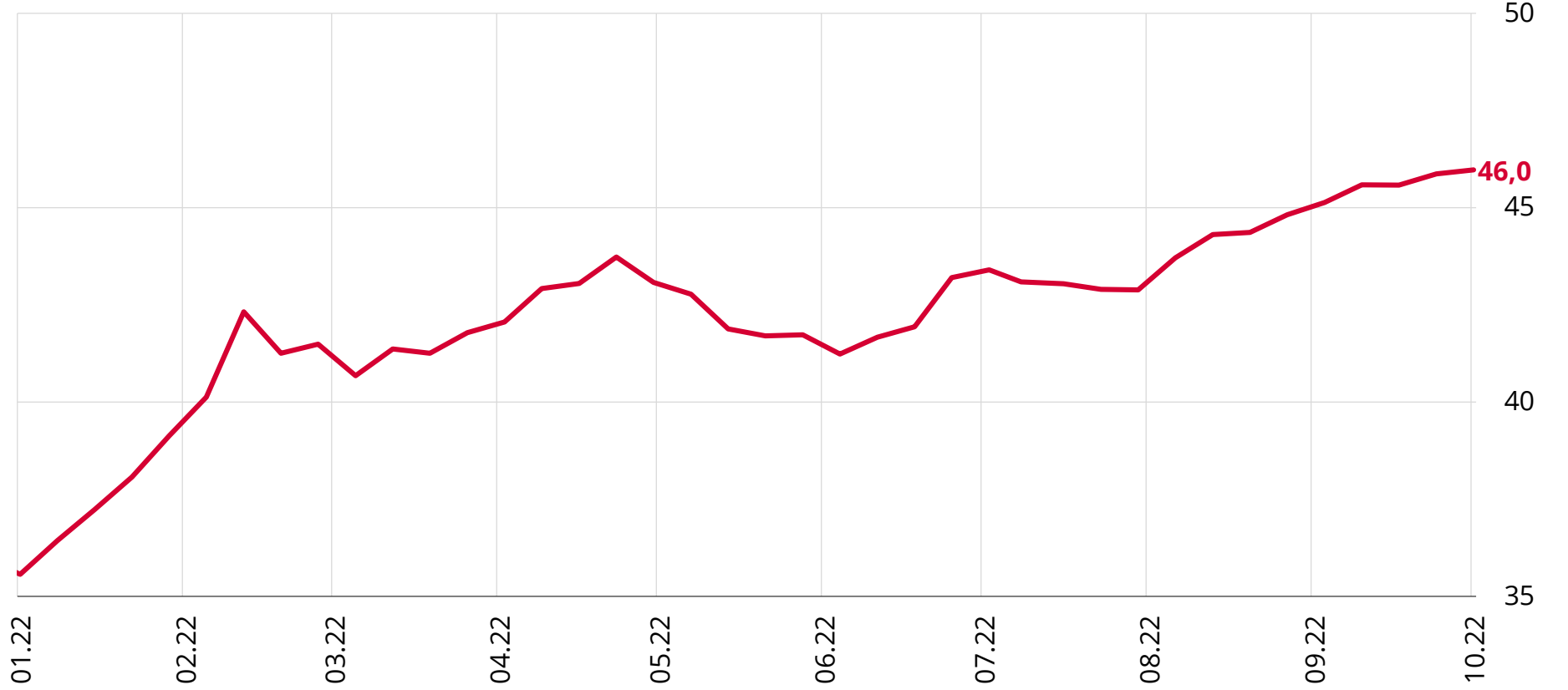

Kaynak: Bloomberg

Son Gözlem: 21 Ekim 2022

Mevduatlarda Liralaşma

Toplam TL Mevduat Oranı* (%)

Kaynak: BDDK, TCMB

Son Gözlem: 7 Ekim 2022

* TL mevduat oranı hesaplamasında, yurt dışı yerleşiklerin YP mevduatı hesaplama kapsamına dahil değildir. Ayrıca, resmi kuruluşlar, Kamu Haznedarlığı yönetmeliği kapsamındaki kurumlar, yurt içi bankalar, Merkez Bankası, Hazine ve uluslararası anlaşmayla kurulmuş bankaların Türkiye'deki merkez ve şubelerindeki mevduat hariçtir.

ORTA VADELİ TAHMİNLER

Temel Varsayımlardaki Güncellemeler

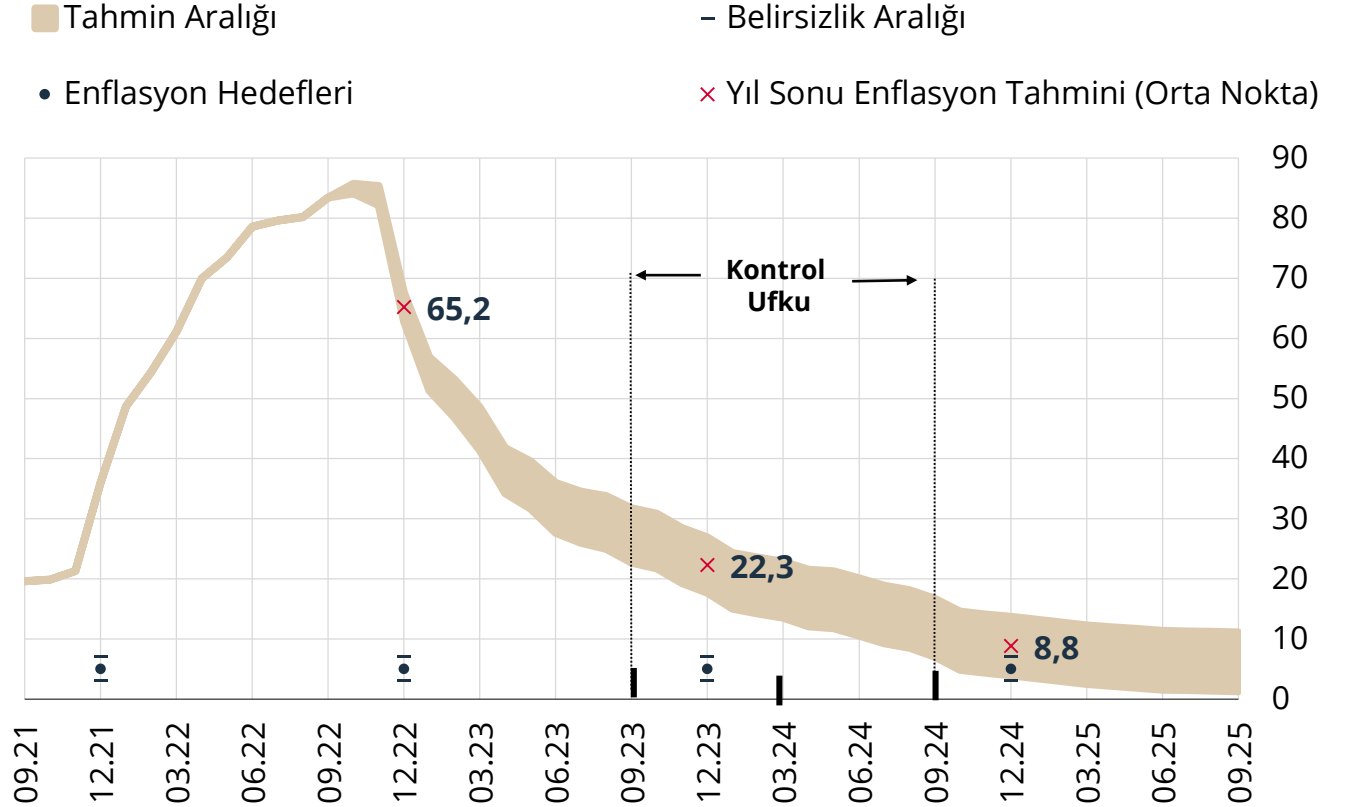
		Temmuz 2022	Ekim 2022
İhracat Ağırlıklı Küresel Üretim Endeksi (Yıllık Ortalama Yüzde Değişim)	2022	2,6	3,0
	2023	2,5	1,8
Petrol Fiyatları (ABD Doları, Yıllık Ortalama)	2022	99,6	100,5
	2023	73,7	79,3
İthalat Fiyatları (ABD doları, Yıllık Ortalama Yüzde Değişim)	2022	23,3	25,2
	2023	-8,4	-9,2
Enerji Enflasyonu (Yıllık Yüzde Değişim)	2022	87,2	101,4
	2023	22,0	23,2
Gıda Fiyat Enflasyonu (Yıl Sonu Yüzde Değişim)	2022	71,3	75,0
	2023	25,7	22,0

Enflasyon Tahminleri

Bu çerçevede enflasyonun yüzde 70 olasılıkla:

- 2022 yılı sonunda orta noktası yüzde 65,2 olmak üzere, yüzde 62,8 ile yüzde 67,6 aralığında;
- 2023 yılı sonunda orta noktası yüzde 22,3 olmak üzere yüzde 17,7 ile yüzde 26,9 aralığında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Enflasyon Tahminleri* (%)

Kaynak: TCMB, TÜİK

* Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Enflasyon Tahminleri

2022 ve 2023 Yıl Sonu Enflasyon Tahminindeki Güncelleme ve Kaynakları

	2022	2023
2022-III (Temmuz 2022) Tahmini (%)	60,4	19,2
2022-IV (Ekim 2022) Tahmini (%)	65,2	22,3
2022-III Dönemine Göre Tahmin Güncellemesi	+4,8	+3,1
Tahmin Güncellemesinin Kaynakları (% Puan)		
Türk Lirası Cinsinden İthalat Fiyatları (Döviz Kuru, Petrol ve İthalat Fiyatları Dâhil)	+2,2	+1,1
Gıda Fiyatları	+0,9	-0,9
Yönetilen/Yönlendirilen Fiyatlar	+0,6	-
Çıktı Açığı	+0,2	-
Enflasyon Tahminindeki Sapma	+0,9	+2,9

Kaynak: TCMB

GENEL DEĞERLENDİRME

Genel Değerlendirme

- Tüm politika araçları gözden geçirilerek ülkemizin ihtiyaç ve koşullarına en uygun para politikası çerçevesi kademeli olarak oluşturulmuştur.
- Enflasyonu düşürmek amacıyla yalnızca toplam talebi kısmaya odaklanarak yatırım ve ihracat kapasitesine zarar vermek yerine, hedefli bir anlayışla üretimi destekleyici politikalar uygulanmaktadır.
- Faiz ve hedefli kredi kararlarıyla uygun finansman koşulları oluşturularak arz ve cari fazla kapasitesi geliştirilmektedir.
- Geliştirilerek sunulan araçlar ile kredilerin hedefli ve verimli kullanımı için gösterilen çabaları da içeren güçlü politikalar sayesinde, son dönemde Türk lirası istikrarlı para birimlerinden biri olarak olumlu yönde ayrılmıştır.
- Mevduatlarda Türk lirasının payı artmaktadır. Bu durum, döviz kurlarına istikrar kazandırarak enflasyonun kontrol altına alınmasına katkı sağlamaktadır.
- Bütünleşik bir çerçeve içinde oluşturulan etkin politika araçlarıyla beklentilerin ve kur istikrarının enflasyondaki düşüşü desteklemesi sağlanacaktır.

Genel Değerlendirme

- Enflasyondaki düşüşün kalıcı bir fiyat istikrarı sağlamasının iki ön koşulu olduğu değerlendirilmektedir.
- Birincisi, kalıcı cari fazla verme kapasitesine ulaşılmasıdır.
- İkincisi ise hanehalkının, firmaların ve bankaların bilançolarında Türk lirasının baskınlığının sağlanmasıdır.
- Önceki Rapor döneminden bu yana parasal aktarımın etkinliği artırılmış ve kredilerde ihtiyatlı duruş güçlendirilmiştir.
- Küresel zorluklara rağmen, tüm paydaşlarla uyum ve eşgüdüm içerisinde çalışılarak, enflasyonu kalıcı olarak düşürecek bir program sabır ve kararlılıkla uygulanmaktadır.

2022-IV ENFLASYON RAPORU BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu
Başkan

27 Ekim 2022

Ankara

